

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

**Κανονισμός Λειτουργίας
Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
με τίτλο «Μοντέλα Παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή»
του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
του Πανεπιστημίου Αιγαίου**

**(σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4957/22 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και την απόφαση της
29/26.03.2025/θέμα 7.6 Συνεδρίασης της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου)**

Δικτυακός Τόπος

<https://pms-misedu.pre.aegean.gr/>

Ρόδος, 2025

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1. Γενικές Αρχές

Σύμφωνα με την παρ. 1.β. του άρθρου 63 του Ν. 4957/2022 ο δεύτερος κύκλος σπουδών αφορά στην οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) με ελάχιστο αριθμό εξήντα (60) πιστωτικών μονάδων (ECTS) και ελάχιστη διάρκεια δύο (2) ακαδημαϊκών εξαμήνων, η επιτυχής ολοκλήρωση των οποίων οδηγεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4763/2020.

Κάθε υποψήφιος/α, που επιλέγει να φοιτήσει στο ΠΜΣ, θα πρέπει να λαμβάνει εγκαίρως γνώση του παρόντος Κανονισμού και να αποδέχεται τους κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ. Ο παρών Κανονισμός αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Άρθρο 2. Αντικείμενο και Σκοπός του ΠΜΣ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Μοντέλα παρέμβασης στην ειδική αγωγή» εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Πανεπιστημίου Αιγαίου, διέπεται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπεί στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανά-πτυξη της έρευνας και των τεχνών, την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των διπλωματούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών του οικείου Τμήματος.

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μοντέλα παρέμβασης στην ειδική αγωγή» απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στις Επιστήμες της Αγωγής. Ειδικότερα, αντικείμενο του Π.Μ.Σ. είναι η εξειδίκευση επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων και η έρευνα στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση με εμβάθυνση σε μοντέλα και πρακτικές παρέμβασης. Ειδικότερα, το Π.Μ.Σ. επιδιώκει να προσφέρει τη δυνατότητα σε επιστήμονες να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να ανταποκριθούν επιτυχώς στις σύγχρονες απαιτήσεις της σύγχρονης συμπεριληπτικής εκπαίδευσης. Το περιεχόμενο σπουδών καλύπτει τις πλέον καινοτόμες θεωρητικές, ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις για έναν σύγχρονο κλάδο της εφαρμοσμένης παιδαγωγικής. Εστιάζει στην ανάλυση εκπαιδευτικών ζητημάτων, που προάγουν την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, και έχει ερευνητικό και επαγγελματικό χαρακτήρα. Συνάμα, πιστοποιεί ερευνητικές και επαγγελματικές ικανότητες εκπαιδευτών/τριών παιδιών και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες (ε.ε.α./α.).

Ο στόχος του προτεινόμενου προγράμματος είναι η εμβάθυνση σε ποικίλα ζητήματα που αφορούν στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, καθώς και η ανάπτυξη τεχνογνωσίας σε εκπαιδευτές/τριες παιδιών και ενηλίκων με ε.ε.α./α. Ειδικότερα, το πρόγραμμα στοχεύει να προσφέρει γνώσεις σχετικά με την αναγνώριση και κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών παιδιών και ενηλίκων με ε.ε.α./α., τον σχεδιασμό, την εφαρμογή αλλά και την αξιολόγηση κατάλληλων παρεμβάσεων και συστημάτων υποστήριξης. Προσεγγίζει το άτομο σε όλο το συνεχές της ανάπτυξής του και της συμμετοχής του σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά πλαίσια. Ειδικότερα, δίνεται έμφαση στην αξιολόγηση και αντιμετώπιση του ατόμου με ε.ε.α./α., μέσα από ένα συστημικό πλέγμα, όπου αναδεικνύονται συνεργατικά μοντέλα και συνέργειες ανάμεσα στο άτομο, την οικογένεια και την κοινότητα, γεγονός που αποτελεί καινοτομία του προγράμματος.

Άρθρο 3. Αρμόδια Όργανα/Επιτροπές για την ίδρυση-λειτουργία του ΠΜΣ

Για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. αρμόδια όργανα/επιτροπές είναι:

- Η Σύγκλητος του Ιδρύματος.
- Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ)

- Η Συνέλευση του Τμήματος
- Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ.
- Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Π.Μ.Σ.
- Επιτροπή Αξιολόγησης και Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών/τριών

3.1. Σύγκλητος (παρ. 1 άρθρο 82 Ν.4957/2022)

Η Σύγκλητος του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ίδρυματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. εγκρίνει την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,
2. εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,
3. συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών ή διδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,
4. αποφασίζει την κατάργηση των Π.Μ.Σ. που προσφέρονται από το Α.Ε.Ι.

3.2. Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (παρ. 1 και 2 άρθρο 79 Ν.4957/2022)

Σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.), με απόφαση της Συγκλήτου κατόπιν πρότασης των Κοσμητειών των Σχολών του Α.Ε.Ι., συγκροτείται Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών. Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι:

1. η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο του Α.Ε.Ι. για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, μετά από αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, των σχετικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,
2. η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών του Α.Ε.Ι. και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο,
3. η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών,
4. ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών,
5. η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Α.Ε.Ι. από τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών,
6. η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης,
7. κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό

3.3. Συνέλευση του Τμήματος (παρ. 2 άρθρο 82 Ν. 4957/2022)

Η Συνέλευση του Τμήματος είναι αρμόδια για την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση του Π.Μ.Σ. και ιδίως:

1. συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,
2. αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του Π.Μ.Σ.,
3. εισηγείται προς τη Σύγκλητο την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,
4. συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,
5. διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί

ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,

6. εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.)

Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος οι αρμοδιότητες των περ. α) και δ) δύναται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ

3.4. Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) (παρ. 1 και 2 άρθρο 81 και παρ. 3 άρθρο 82 του Ν.4957/2022)

Η Σ.Ε. αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία.

Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του προγράμματος και ιδίως:

1. καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84, και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),
2. καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
3. εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,
4. εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών,
5. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων του άρθρου 83,
6. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την πρόσκληση Επισκεπτών Καθηγητών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,
7. καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
8. εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών

3.5. Διευθυντής/ντρια Π.Μ.Σ. (παρ. 4 άρθρο 81 και παρ. 4 άρθρο 82 του Ν.4957/2022)

Ο Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Π.Μ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. προεδρεύει της Σ.Ε., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,
2. εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος,
3. εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,
4. είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,
5. παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ. και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,
6. ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης

του Π.Μ.Σ

3.6. Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων Μεταπτυχιακών Φοιτητών και Φοιτητριών (παρ. 2α άρθρο 82 του Ν.4957/2022)

Η Επιτροπή αποτελείται από τουλάχιστον τρία Μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος,

Έργο της Επιτροπής αποτελούν τα παρακάτω:

- Αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων δικαιολογητικών, σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία και τα ακαδημαϊκά κριτήρια που τυχόν έχουν τεθεί (Ο έλεγχος της πληρότητας των δικαιολογητικών ενεργείται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και του Τμήματος).
- Έλεγχος της γλωσσικής επάρκειας ή και υπόδειξη τρόπων ελέγχου της γλωσσικής επάρκειας όπου κρίνει ότι απαιτείται.
- Διενέργεια προσωπικών συνεντεύξεων
- Σύνταξη πρακτικού αξιολόγησης και κατάταξης των υποψηφίων για εισαγωγή στο Π.Μ.Σ.

Η τελική κατάταξη των Υποψηφίων με βάση τη λίστα κριτηρίων του Προγράμματος και η πρόταση επιλογής Υποψηφίων με βάση την κατάταξη αυτή, υποβάλλονται προς επικύρωση στη Συνέλευση του Τμήματος, Η Συνέλευση του Τμήματος, μπορεί να συγκροτήσει επιπλέον Επιτροπές όπου αυτή κρίνει απαραίτητο. Όλες οι προτάσεις ή αποφάσεις των Επιτροπών εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος

Άρθρο 4. Αριθμός Εισακτέων – Κατηγορίες Πτυχιούχων

Ο αριθμός εισακτέων κατ' έτος καθορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατά την έκδοση της προκήρυξης υποβολής αιτήσεων εισαγωγής στο ΠΜΣ εκάστου ακαδημαϊκού έτους και ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε εκατό (100) μεταπτυχιακούς/ες φοιτητές/τριες.

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί και δεκτές κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών Α.Ε.Ι (Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής.

Σύμφωνα με το άρθρο 304 του Ν. 4957/2022, τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), προκειμένου να διαπιστώσουν αν ένα ίδρυμα της αλλοδαπής ή ένας τύπος τίτλου ιδρύματος της αλλοδαπής είναι αναγνωρισμένα για την αποδοχή αίτησης και εγγραφής για εισαγωγή σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, δεσμεύονται από το Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής και το Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της Αλλοδαπής του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.

Σε περίπτωση που ο τίτλος σπουδών έχει απονεμηθεί από Ίδρυμα που συμπεριλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών ιδρυμάτων που απονέμουν τίτλους σπουδών που οργανώνονται μέσω συμφωνίας δικαιόχρησης με ιδιωτικούς φορείς στην Ελλάδα του άρθρου 307 του ν.4957/2022, η αρμόδια Γραμματεία του Τμήματος οφείλει να ζητήσει Βεβαίωση Τόπου Σπουδών από το Πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αν ως τόπος σπουδών ή μέρος αυτών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, ο τίτλος σπουδών δεν αναγνωρίζεται, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι..

Σε περίπτωση που κάποιο Ίδρυμα ή τίτλος σπουδών της αλλοδαπής δεν έχει καταχωρηθεί στα σχετικά μητρώα, ο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. εξετάζει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος από την αρμόδια Γραμματεία του Τμήματος αν πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις και

με απόφασή του τα εντάσσει στα μητρώα.

Επίσης, γίνονται δεκτοί επί πτυχίω φοιτητές και φοιτήτριες των ιδρυμάτων της ημεδαπής, υπό την προϋπόθεση ότι θα έχουν ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις τους και θα έχουν προσκομίσει σχετική βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών μέχρι την ημερομηνία εγγραφής τους στο Π.Μ.Σ.

Αρθρο 5. Διαδικασίες επιλογής

5.1. Προκήρυξη

Κάθε χρόνο το Π.Μ.Σ. του Τμήματος, μετά από απόφαση της Συνέλευσης δημοσιεύει, τουλάχιστον έναν (1) μήνα πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων, προκήρυξη, σε πρόσφορο μέσο συμπεριλαμβανομένης και της ιστοσελίδας του οικείου Τμήματος και του Ιδρύματος, σχετική με το Π.Μ.Σ, του οποίου η έναρξη έχει προγραμματισθεί για το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό έτος ή εξάμηνο σπουδών.

Στην προκήρυξη αναφέρονται οι προϋποθέσεις εισαγωγής, οι κατηγορίες πτυχιούχων, ο αριθμός εισακτέων, ο τρόπος εισαγωγής, τα κριτήρια επιλογής, η διαδικασία αξιολόγησης, η διαδικασία και οι ημερομηνίες διεξαγωγής της προφορικής συνέντευξης, οι προθεσμίες υποβολής αιτήσεων καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κλπ

Σε περίπτωση που κριθεί μη ικανοποιητικός ο αριθμός αιτήσεων υποψηφιότητας έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής τους, υπάρχει δυνατότητα παράτασης του χρονικού διαστήματος υποβολής των αιτήσεων, δυνατότητα δημοσίευσης νέας προκήρυξης ή και δυνατότητα μη λειτουργίας του ΠΜΣ, κατόπιν απόφασης Συνέλευσης του Τμήματος, για το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος, λαμβανομένων πάντα υπόψη των προβλέψεων της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

5.2 Υποβολή αιτήσεων

Οι αιτήσεις των Υποψηφίων πρέπει να συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με την προκήρυξη. Η αίτηση και τα ηλεκτρονικά αντίγραφα των δικαιολογητικών κατατίθενται στο σύστημα «Ναυτίλος» (<https://nautilus.aegean.gr/>), ή με άλλη διαδικασία σύμφωνα πάντα με την προκήρυξη.

Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Αίτηση υποβολής υποψηφιότητας
2. Βιογραφικό σημείωμα συνοδευόμενο από δήλωση σκοπού κινήτρων για μεταπτυχιακές σπουδές
3. Φωτοτυπία πτυχίου/διπλώματος ή Βεβαίωση Περάτωσης Σπουδών
Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α δεν είναι ακόμη πτυχιούχος/διπλωματούχος, θα πρέπει να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρεται ότι θα προσκομίσει φωτοτυπία του πτυχίου- διπλώματος του/ της ή βεβαίωσης περάτωσης των σπουδών του κατά την εγγραφή του στο Π.Μ.Σ., εφόσον επιλεγεί.
4. Πιστοποιητικό Αναλυτικής Βαθμολογίας προπτυχιακών μαθημάτων όπου θα αναγράφεται ο βαθμός πτυχίου/διπλώματος
Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α δεν είναι ακόμη πτυχιούχος/διπλωματούχος, στο πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας πρέπει να αναγράφεται και ο Μ.Ο. της βαθμολογίας των μαθημάτων στα οποία έχει επιτύχει μέχρι εκείνη τη στιγμή.
5. Φωτοτυπία δύο όψεων της αστυνομικής ταυτότητας
6. Αντίγραφο πιστοποιητικού γλωσσομάθειας αγγλικής επιπέδου τουλάχιστον Γ1
7. Περίληψη πτυχιακής εργασίας έως 300 λέξεις και αντίγραφο του εξωφύλλου (αν έχει εκπονηθεί). Η πτυχιακή θα μοριοδοτηθεί μόνο αν έχει εκπονηθεί κατά τη διάρκεια προπτυχιακών σπουδών και αναγράφεται στο πιστοποιητικό

αναλυτικής βαθμολογίας του βασικού τίτλου σπουδών ή άλλων τίτλων σπουδών ΑΕΙ που έχει καταθέσει ο υποψήφιος. Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α είναι τελειόφοιτος/η και βρίσκεται στο στάδιο εκπόνησης της πτυχιακής του/της εργασίας, μπορεί να υποβάλει έκθεση προόδου εκπόνησης του/της επιβλέποντα/ουσας του, σύμφωνα με πρότυπο που θα του χορηγηθεί. Οι υποψήφιοι/ες που δηλώνουν ότι έχουν εκπονήσει πτυχιακή εργασία καλούνται να την προσκομίσουν κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Το αντίγραφο θα τους επιστραφεί.

8. Αποδεικτικά δημοσιεύσεων σε πρακτικά συνεδρίων ή επιστημονικά περιοδικά (με σύστημα κριτών) ή βιβλίων ή μονογραφιών του/της υποψηφίου/ας (εάν υπάρχουν). Ως αποδεικτικά νοούνται οι φωτοτυπίες των περιεχομένων του τόμου πρακτικών ή του περιοδικού ή του συλλογικού τόμου κ.λπ. από τις οποίες αποδεικνύεται η συμμετοχή του υποψηφίου.
9. Αντίγραφα αποδεικτικών επαγγελματικής εμπειρίας σχετικής με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. (εάν υπάρχουν). Ως αποδεικτικά επαγγελματικής εμπειρίας νοούνται οι βεβαιώσεις προϋπηρεσίας που εκδίδονται από τον αντίστοιχο εργοδότη και δηλώνουν το αντικείμενο και τη διάρκεια απασχόλησης του υποψηφίου ή αντίστοιχες βεβαιώσεις του ΟΑΕΕ αν πρόκειται για ελεύθερους επαγγελματίες.
10. Αντίγραφα άλλων τίτλων σπουδών (άλλο πτυχίο ΑΕΙ, Δ.Μ.Σ., Δ.Δ.Σ.) (εάν υπάρχουν).
11. Αντίγραφα αποδεικτικών εθελοντικής εργασίας σχετικής με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση (εάν υπάρχουν). Ως αποδεικτικά εθελοντικής εργασίας νοούνται βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά φορέων στους οποίους προσέφερε εθελοντικά την εργασία του/της ο/η υποψήφιος/α.
12. Κάθε άλλο έγγραφο που πιστοποιεί τα προσόντα που δηλώνουν οι υποψήφιοι/ες κατά την υποβολή της παρούσας σχετικής Αίτησης - Βιογραφικού σημειώματος (λοιπά πτυχία και τίτλοι σπουδών, βεβαιώσεις - πιστοποιητικά, κ.τ.λ.) Σε άλλη περίπτωση τα κατά δήλωση προσόντα δεν θα ληφθούν υπόψη.
13. Ο/Η υποψήφιος/α μπορεί να καταθέσει και κάθε άλλο δικαιολογητικό που, σύμφωνα με τη γνώμη του/ της, θα συνέβαλε στο να σχηματίσει η Επιτροπή Αξιολόγησης πληρέστερη άποψη. Οι τρόποι απόδειξης της γλωσσομάθειας, επικύρωσης τίτλων, πιστοποιητικών και βεβαιώσεων (ξενόγλωσσων ή μη) θα καθορίζονται στην προκήρυξη.

Οι τρόποι απόδειξης της γλωσσομάθειας, επικύρωσης τίτλων, πιστοποιητικών και βεβαιώσεων (ξενόγλωσσων ή μη) θα καθορίζονται στην προκήρυξη.

5.3 Κριτήρια επιλογής

Για την επιλογή των εισακτέων που θα παρακολουθήσουν το Π.Μ.Σ., εκτός των υποχρεωτικών για τη συμμετοχή τους δικαιολογητικών (βασικός τίτλος σπουδών, επαρκής γνώση Αγγλικής γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον Γ1, η οποία αποδεικνύεται με σχετικό αποδεικτικό), αξιολογούνται και συνεκτιμώνται:

- A. Τα ειδικά προσόντα τους, όπως αυτά προκύπτουν από τα δικαιολογητικά που υπέβαλαν κατά την αίτησή τους (σε ποσοστό 70%)
  - B. Η απόδοσή τους κατά τη διάρκεια προφορικής συνέντευξης (σε ποσοστό 30%).
- Η αξιολόγηση των κριτηρίων γίνεται σε κλίμακα από 0 μέχρι 100 και κάθε υποψήφιος/α πιστώνεται με συγκεκριμένο αριθμό αξιολογικών μονάδων (α.μ.) αυτής της κλίμακας. Τα κριτήρια ανά κατηγορία, που πιστώνονται με α.μ. αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ (70%)	Μέγιστος αριθμός α.μ.
---------------------------------	-----------------------

<p>Βαθμός βασικού τίτλου σπουδών</p> <p>5,00 έως 6,49 = 3 α.μ. 6,50 έως 8,49 = 7 α.μ. 8,50 έως 10,00 = 10 α.μ.</p>	10
<p>Αριθμός προπτυχιακών μαθημάτων σχετικών με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Στον τίτλο των μαθημάτων πρέπει να αναφέρονται οι παρακάτω λέξεις-κλειδιά: Ειδική αγωγή και εκπαίδευση, ειδική παιδαγωγική, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αναπηρία/ες, Συμπεριληπτική εκπαίδευση, Ένα Σχολείο για Όλους</p> <p>0 μαθήματα = 0 α.μ. 1 έως 4 μαθήματα = 4 α.μ. 5 και περισσότερα μαθήματα = 10 α.μ.</p>	10
<p>Εκπόνηση πτυχιακής εργασίας σχετικής ή μη με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.</p> <p>Μη εκπόνηση = 0 α.μ. Μη σχετική εργασία = 2 α.μ. Σχετική εργασία = 10 α.μ.</p>	10
<p>Δημοσιεύσεις σχετικές με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.</p> <p>α.μ. ανά δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου 1,5 α.μ. ανά κεφάλαιο σε συλλογικό τόμο α.μ. ανά δημοσίευση σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά 3 α.μ. ανά βιβλίο ή μονογραφία</p>	10
<p>Επαγγελματική εμπειρία σχετική με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.</p> <p>Σχετική με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ. θεωρείται η εμπειρία που έχουν οι υποψήφιοι ως εκπαιδευτικοί ή ως στελέχη δημόσιων ή ιδιωτικών εκπαιδευτικών οργανισμών/εταιρειών</p> <p>Καθόλου = 0 α.μ. Έως 1 έτος = 1 α.μ. Από 1 έως 5 έτη = 2 α.μ. Από 5 έως 10 έτη = 4 α.μ. Πάνω από 10 έτη = 6 α.μ.</p>	6
<p>Εθελοντική εργασία σχετική με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση</p> <p>Σχετική με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση θεωρείται η εθελοντική εργασία που έχουν προσφέρει οι υποψήφιοι ως εκπαιδευτικοί ή ως στελέχη δημόσιων ή ιδιωτικών εκπαιδευτικών οργανισμών/εταιρειών</p> <p>Καθόλου = 0 α.μ. Έως 1 μήνα = 1 α.μ. Από 1 με 3 μήνες = 2 α.μ. Πάνω από 3 μήνες = 5 α.μ.</p>	5
<p>Δεύτερο πτυχίο Α.Ε.Ι.</p>	2

<p>Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σχετικό ή μη με το αντικείμενο του ΠΜΣ</p> <p>Καθόλου = 0 α.μ. Μη σχετικό = 2 α.μ. Σχετικό = 4 α.μ.</p>	4
<p>Δίπλωμα Διδακτορικών Σπουδών σχετικό ή μη με το αντικείμενο του Π.Μ.Σ.</p> <p>Καθόλου = 0 α.μ. Μη σχετικό = 3 α.μ. Σχετικό = 7 α.μ.</p>	7
<p>Μετεκπαίδευση στην Ειδική Αγωγή και εκπαίδευση σε Διδασκαλείο</p>	2
<p>Παρακολούθηση αυτοτελών σεμιναρίων σε θέματα σχετικά με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση</p> <p>Καθόλου = 0 α.μ. Από 50 ως 200 ώρες = 0.5 α.μ Πάνω από 200 έως 400 ώρες = 1 α.μ. Πάνω από 400 ώρες = 2 α.μ. *μοριοδοτείται μόνο ένα σεμινάριο</p>	2
<p>Ειδικές γνώσεις (νοσηματική-4 κύκλοι ή επάρκεια, braille-πιστοποίηση, κινητικότητα/προσανατολισμός)</p> <p>Καθόλου = 0 α.μ. Επάρκεια σε μία ειδική γνώση = 1 α.μ. Επάρκεια σε περισσότερα από 1 ειδικές γνώσεις = 2 α.μ.</p>	2
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ (30%)</p>	
<p>Αιτιολόγηση ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο ΠΜΣ</p>	10

Υποστήριξη της πτυχιακής εργασίας ή άλλης ερευνητικής δραστηριότητας ή ερευνητικών ενδιαφερόντων του/της υποψήφιου/ας	10
Παρουσίαση δραστηριότητας του/της υποψηφίου/ας σχετικής με το ΠΜΣ	5
Διάγνωση ικανοτήτων επικοινωνίας - ωριμότητα υποψηφίου/ας	5

Τα προσόντα και οι αξιολογικές μονάδες που αντιστοιχούν σε αυτά είναι ενδεικτικά και μπορούν με απόφαση συνέλευσης να τροποποιηθούν.

5.4 Κατάρτιση Πίνακα Αξιολόγησης

Με βάση τα θεσπισθέντα κριτήρια, η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει τον Πίνακα Αξιολόγησης των υποψηφίων και τον καταθέτει προς έγκριση στη Συνέλευση.

Ειδικότερα:

- α) Η Επιτροπή Επιλογής καταρτίζει αρχικά έναν πλήρη κατάλογο όσων έχουν υποβάλει αίτηση.
- β) Απορρίπτει τους/τις υποψηφίους/ες που δεν πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια.
- γ) Καλεί σε συνέντευξη όσους/ες υποψηφίους/ες πληρούν τα ελάχιστα τυπικά κριτήρια όπως αυτά ορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις και τον παρόντα Κανονισμό (τίτλος σπουδών α' κύκλου, επαρκής γνώση μίας τουλάχιστον γλώσσας πέραν της γλώσσας διεξαγωγής του Π.Μ.Σ. εν προκειμένω της Αγγλικής επιπέδου Γ1). Η συνέντευξη πραγματοποιείται από τα Μέλη της οικείας Επιτροπής Επιλογής.
- δ) Ιεραρχεί βαθμολογικά τους/τις υποψηφίους/ες
- ε) Καταρτίζει τον τελικό πίνακα επιλογής. Ο τελικός πίνακας των επιτυχόντων/ουσων εγκρίνεται και επικυρώνεται από τη Συνέλευση και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Εάν υπάρχουν περισσότεροι/ες υποψήφιοι/ες με τον ίδιο συνολικό αριθμό μορίων, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του διπλώματος ή του πτυχίου, αν και σε αυτήν την περίπτωση προκύψει ισοβαθμία, τότε για την τελική τους κατάταξη λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των συγγενών μαθημάτων προς το Π.Μ.Σ. ή άλλων επιμέρους κριτηρίων αξιολόγησης

5.5 Εγγραφή επιλεγέντων/εισών στο Π.Μ.Σ.

Οι επιλεγέντες/εισες εγγράφονται στο Π.Μ.Σ. εντός της προθεσμίας που ανακοινώνεται από τη Γραμματεία προσκομίζοντας για την εγγραφή τους τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στην ανακοίνωση.

Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων φοιτητών/τριων, καλούνται εφόσον υπάρχουν, οι επιλαχόντες/ουσες, με βάση τη σειρά τους στον εγκεκριμένο αξιολογικό πίνακα, να εγγραφούν στο Πρόγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 6. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

6.1. Χρονική διάρκεια φοίτησης.

Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδ. έτους.

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ. που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) ορίζεται σε τέσσερα (04) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται η πρακτική άσκηση και ο χρόνος εκπόνησης διπλωματικής εργασίας.

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών, ορίζεται στα οχτώ (08) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

6.2. Μερική φοίτηση

Στο Π.Μ.Σ δεν παρέχεται δυνατότητα μερικής φοίτησης.

6.3. Αναστολή φοίτησης

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης, κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων εξαμήνων φοίτησης και αν συντρέχουν σοβαροί λόγοι (π.χ. σοβαρά προβλήματα υγείας ή εγκυμοσύνη, στρατιωτική θητεία ή άλλοι λόγοι, η σοβαρότητα των οποίων κρίνεται από τη Σ.Ε.), η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα, ούτε να είναι μικρότερη του ενός εξαμήνου.

Ο/Η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα παράταση, η οποία συνολικά δεν μπορεί υπερβαίνει το ήμισυ της κανονικής διάρκειας φοίτησης του Π.Μ.Σ ήτοι δύο εξάμηνα.

6.3.1. Διαδικασία αναστολής

Η διαδικασία αναστολής αναλύεται στα παρακάτω βήματα:

1. Αίτηση του/της ενδιαφερόμενου/ης, στην αρχή του ακαδ. εξαμήνου (πριν την έναρξη των δηλώσεων των μαθημάτων ή την ανάθεση της διπλωματικής εργασίας αντίστοιχα) στη Συνέλευση του Τμήματος, στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους αιτείται την αναστολή και θα συνοδεύεται από ανάλογα δικαιολογητικά (εφόσον υπάρχουν)/Στην αίτηση επισυνάπτονται τα σχετικά δικαιολογητικά (εφόσον υπάρχουν)..
2. Σχετική αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, όπου θα αναφέρεται ότι κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα του/της φοιτητή/τριας.

Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται ξανά αυτομάτως μετά τη λήξη της αναστολής. Όσοι/ες μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν λάβει από τον Φορέα Εργασίας τους εκπαιδευτική άδεια για τη φοίτησή τους σε Π.Μ.Σ. δεν δικαιούνται κατά το ίδιο χρονικό διάστημα αναστολή φοίτησης.

Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Μετά τη λήξη αναστολής φοίτησής του/της, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υπάγεται στο όποιο νέο καθεστώς φοίτησης έχει τυχόν προκύψει από αλλαγές του προγράμματος σπουδών και λοιπών προβλεπόμενων διαδικασιών.

6.4. Διαδικασία παράτασης

Η διαδικασία παράτασης αναλύεται στα παρακάτω βήματα:

1. Αίτηση του/της ενδιαφερόμενου/ης, στη Συνέλευση του Τμήματος, στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους αιτείται την παράταση
2. Σχετική αιτιολογημένη απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος,

6.5. Διαγραφή φοιτητή/τριας

Η Συνέλευση του Τμήματος, μετά την εισήγηση της Σ.Ε., δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο Π.Μ.Σ., όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό, εκτός αν συντρέχουν αποδεδειγμένα σοβαροί και εξαιρετικοί λόγοι, οι οποίοι εξετάζονται κατά περίπτωση από τη Συνέλευση
- υποπέσουν σε παράπτωμα που εμπίπτει στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Ν. 2121/1993) κατά τη συγγραφή των εργασιών τους,
- υποπέσουν σε πειθαρχικό παράπτωμα ή παράβαση ακαδημαϊκής δεοντολογίας ιδιάζουσας βαρύτητας
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- αυτοδίκαια κατόπιν αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στη Γραμματεία του Τμήματος (στην περίπτωση αυτή η αίτηση εγκρίνεται αυτοδίκαια από τη Συνέλευση).

Σε περίπτωση διαγραφής μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, για οποιοδήποτε λόγο, τα ήδη καταβληθέντα δίδακτρα δεν επιστρέφονται.

Άρθρο 7. Πρόγραμμα Σπουδών

7.1. Πρόγραμμα μαθημάτων

1. Το Π.Μ.Σ. ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους. Για λόγους εύρυθμης λειτουργίας του προγράμματος σπουδών, κατόπιν απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος, δύνανται να δημιουργούνται ξεχωριστά τμήματα μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών τα οποία λειτουργούν παράλληλα ή/και διαδοχικά. Ιδιαίτερα, αυτό θα πρέπει να γίνεται απαραίτητως στην περίπτωση όπου σε κάποιο μάθημα εγγράφονται περισσότεροι από πενήντα (50) φοιτητές/τριές.
2. Για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών, η επιτυχής υλοποίηση της πρακτικής άσκησης και η επιτυχής εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και η συγκέντρωση 120 πιστωτικών μονάδων (ECTS). Πιο συγκεκριμένα, για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. απαιτείται: α) η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση σε οκτώ (8) υποχρεωτικά μαθήματα (από 7,5 μονάδες ECTS το καθένα) και σε (1) υποχρεωτικό μάθημα πρακτικής άσκησης διδασκαλίας - μικροδιδασκαλίας (10 μονάδες ECTS), β) η υλοποίηση πρακτικής άσκησης (20 ECTS), και γ) η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (30 ECTS) ή η παρακολούθηση και η επιτυχής εξέταση σε τρία (3) μαθήματα υποχρεωτικά/επιλογής (από 10 μονάδες ECTS το καθένα) . Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες, μετά το τέλος του Γ' εξαμήνου και εφόσον έχουν εξετασθεί επιτυχώς σε όλα τα μαθήματα των τριών εξαμήνων, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.
3. Ο φόρτος εργασίας που απαιτείται να καταβάλλει κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια για την απόκτηση του Δ.Μ.Σ. αποτιμάται σε τρεις χιλιάδες εξακόσιες (3.600) ώρες, ο οποίος αναλύεται ως εξής: κάθε ένα από τα μαθήματα των δύο πρώτων εξαμήνων αντιστοιχεί σε 7,5 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και σε 225 ώρες φόρτου εργασίας (συνολικά 1.800 ώρες για τα 08 μαθήματα), το μάθημα της πρακτικής άσκησης διδασκαλίας - μικροδιδασκαλίας σε 10 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και σε 300 ώρες φόρτου εργασίας και η πρακτική άσκηση σε 20 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και σε 600 ώρες φόρτου εργασίας στο τρίτο εξάμηνο, και η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και σε 900 ώρες φόρτου ή κάθε ένα από τα υποχρεωτικά/επιλογής μαθήματα αντιστοιχεί σε 10 πιστωτικές μονάδες (ECTS) και σε 300 ώρες φόρτου εργασίας (συνολικά 900 ώρες για τα 03 μαθήματα) εργασίας στο τέταρτο εξάμηνο.
4. Οι ελάχιστες διδακτικές ώρες των μεταπτυχιακών μαθημάτων ανά εξάμηνο είναι 30 ώρες για κάθε μάθημα, συνολικά 120 ώρες διδασκαλίας ανά εξάμηνο.
5. Ο ανώτατος αριθμός μαθημάτων στα οποία μπορεί να εγγραφεί κάθε μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο είναι τέσσερα (4).
6. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες οφείλουν να πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών τους και την κείμενη νομοθεσία.

7. Κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων εξαμήνων, το Π.Μ.Σ. μπορεί να διοργανώνει επιπλέον εκπαιδευτικές δράσεις σεμιναριακού τύπου με στόχο την προετοιμασία των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας και την περαιτέρω εξειδίκευση σε σύγχρονες μεθόδους εκπαίδευσης και παρέμβασης στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση.

8. Το αναλυτικό ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών διαμορφώνεται ως εξής:

Στο Α' εξάμηνο σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα πρέπει να παρακολουθήσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς συνολικά 4 υποχρεωτικά μαθήματα (4 X 7,5 ECTS = 30 ECTS):

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ	Π.Μ. (ECTS)
Υ1	Ειδική αγωγή και εκπαίδευση	Υ	7,5
Υ2	Ψυχοπαθολογία	Υ	7,5
Υ3	Προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς: Μοντέλα παρέμβασης και διδασκαλίας	Υ	7,5
Υ4	Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας	Υ	7,5
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30

Στο Β' εξάμηνο σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα πρέπει να παρακολουθήσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς συνολικά 4 υποχρεωτικά μαθήματα (4 X 7,5 ECTS = 30 ECTS):

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ	Π.Μ. (ECTS)
Υ5	Μαθησιακές δυσκολίες, Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής- Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ) και Προβλήματα λόγου: Διάγνωση και παρέμβαση	Υ	7,5
Υ6	Νοητικές δυσκολίες και Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ): Διάγνωση και παρέμβαση	Υ	7,5
Υ7	Αισθητηριακές, κινητικές και πολλαπλές αναπηρίες: Διάγνωση και παρέμβαση	Υ	7,5
Υ8	Μοντέλα παρέμβασης: Οικογένεια, σχολείο, κοινότητα	Υ	7,5
ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ			30

Στο Γ' εξάμηνο σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες παρακολουθούν ένα υποχρεωτικό μάθημα πρακτικής άσκησης διδασκαλίας - μικροδιδασκαλίας (10 ECTS) και υλοποιούν πρακτική άσκηση (20 ECTS), σύνολο 30 ECTS.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ	Π.Μ. (ECTS)
Υ9	Πρακτική άσκηση διδασκαλία - Μικροδιδασκαλία	Υ	10
ΠΑ	Πρακτική Άσκηση	Υ	20

	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝΓ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		30
--	---	--	----

Στο Δ' εξαμήνο σπουδών, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες εκπονούν τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία (30 ECTS) ή θα πρέπει να παρακολουθήσουν και να ολοκληρώσουν επιτυχώς συνολικά 3 υποχρεωτικά/επιλογής μαθήματα (3 X 10 ECTS = 30 ECTS):

Δ'ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ			
Κωδικός	Τίτλος Μαθήματος	Υ	Π.Μ. (ECTS)
ΜΔΕ	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	Υ/Ε	30
Υ/Ε10	Ψηφιακά και οπτικοακουστικά Μέσα στην Ειδική Αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε11	Σύγχρονα Ψυχοπαιδαγωγικά Ζητήματα στην Ειδική Αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε12	Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και Διαπολιτισμική Αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε13	Βιωματική μάθηση και ειδική αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε14	Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας	Υ/Ε	10
Υ/Ε15	Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και ειδικών επαγγελματιών	Υ/Ε	10
Υ/Ε16	Αξιολόγηση στην Ειδική Αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε17	Γλωσσική Ανάπτυξη και Ειδική Αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε18	Λογοτεχνία και ειδική αγωγή	Υ/Ε	10
Υ/Ε19	Θετικές Επιστήμες και Ειδική Αγωγή	Υ/Ε	10
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝΔ' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		30

Το άνω πρόγραμμα μαθημάτων είναι ενδεικτικό. Με απόφαση Συνέλευσης δύναται να γίνει τροποποίηση του εξαμήνου στο οποίο προσφέρεται το μάθημα ή και αντικατάσταση μαθήματος με άλλο σχετικού γνωστικού αντικείμενου με αυτό που θεραπεύει το Π.Μ.Σ., για λόγους διασφάλισης της εύρυθμης λειτουργία του Π.Μ.Σ..

9. Μαθησιακά αποτελέσματα του Π.Μ.Σ.

Με την απόκτηση του Δ.Μ.Σ, ο/η κάτοχος θα έχει αποκτήσει τις απαραίτητες επιστημονικές, διδακτικές και γενικότερα διανοητικές ικανότητες και δεξιότητες σε ποικίλα ζητήματα που αφορούν στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, καθώς και εξειδίκευση στην εκπαίδευση ατόμων με ε.ε.α./α. Ειδικότερα, βασικοί άξονες αναφοράς είναι η απόκτηση γνώσεων σχετικά με την αναγνώριση και κατανόηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των ατόμων με ε.ε.α./α., τον σχεδιασμό, την εφαρμογή αλλά και την αξιολόγηση κατάλληλων παρεμβάσεων και συστημάτων υποστήριξης.

Πιο συγκεκριμένα, με την επιτυχή ολοκλήρωση των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών, ο/η κάτοχος του Δ.Μ.Σ. αποκτά εξειδικευμένες ικανότητες, δεξιότητες και στάσεις, προκειμένου να είναι σε θέση:

να γνωρίζει και να κατέχει εξειδικευμένες γνώσεις για:

- θεωρητικές προσεγγίσεις και εφαρμογές διαφοροδιάγνωσης και παρέμβασης
- μορφές ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών

- διαδικασίες τροποποίησης ή προσαρμογής των μεθόδων διδασκαλίας και παρέμβασης στις μοναδικές ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών
- πρακτικές παρέμβασης σε όλες τις εκφάνσεις των δυσκολιών (πρόληψη, θεραπεία, αντιστάθμιση)
- διεπιστημονική εργασία στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση
- μοντέλα συνεργασίας και αλληλεπίδρασης ανάμεσα στο άτομο, την οικογένεια, το σχολείο, τους ειδικούς επαγγελματίες και την κοινότητα.
να καταλαβαίνει, να περιγράφει, να επεξηγεί, να αναλύει και να συγκρίνει:
- δομικά στοιχεία θεωρητικών προσεγγίσεων για την οργάνωση και λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας και των προγραμμάτων παρέμβασης
- επιμέρους στάδια σχεδιασμού και τις φάσεις υλοποίησης διδακτικών μεθόδων και παρεμβάσεων
- δόμηση διαφορετικών προσεγγίσεων ερευνητικής μεθοδολογίας και τη σημασία της για τον σχεδιασμό έρευνας και πρακτικής.
να σχεδιάζει, να εφαρμόζει και να αξιολογεί:
- ποικίλα μοντέλα και δομές εκπαίδευσης και παρέμβασης στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση
- προγράμματα εκπαίδευσης και παρέμβασης στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση
- εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα (ΕΕΠ) με βάση τις ανάγκες του ατόμου.

10. Το περιεχόμενο των μαθημάτων του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών έχει ως ακολούθως:

Υ1-Ειδική αγωγή και εκπαίδευση

Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση (ΕΑΕ) συνιστά έναν πολύπλευρο διεπιστημονικό κλάδο της παιδαγωγικής και ταυτόχρονα, ένα σύνθετο κοινωνικό, φιλοσοφικό, εννοιολογικό και διδακτικό σύστημα τεχνικών και προσεγγίσεων, που στοχεύει στην εκπαιδευτική και ψυχολογική στήριξη όλων των παιδιών, εφήβων και ενηλίκων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες (ε.ε.α./α.). Στόχος της παράδοσης είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με την ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες θα εντρυφήσουν στα βασικότερα ζητήματα ενασχόλησης της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Ειδικότερα, θα αποκτήσουν γνώσεις γύρω από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Βασικές έννοιες, ορισμοί και σύγχρονες τάσεις στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση
- Ορισμός και κατηγοριοποίηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή/και αναπηριών
- Φιλοσοφία, σκοπός και αρχές ειδικής αγωγής
- Ιστορική αναδρομή
- Νομοθεσία στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες
- Εντοπισμός, αξιολόγηση και διαφοροδιάγνωση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών ή/και αναπηριών
- Εκπαιδευτικά και υποστηρικτικά προγράμματα
- Εκπαιδευτικές μονάδες ειδικής αγωγής
- Αναλυτικό πρόγραμμα και στόχοι
- Εξατομικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα (ΕΕΠ)
- Ο ρόλος του/της ειδικού παιδαγωγού και των επαγγελματιών ψυχικής υγείας
- Ο ρόλος της οικογένειας και των δικτύων στήριξης στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση

Υ2 - Ψυχοπαθολογία

Στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση ο/η εκπαιδευτικός αλλά και ο/η ειδικός επαγγελματίας έρχεται σε επαφή με κατηγορίες ψυχοπαθολογίας που καλείται να αντιμετωπίσει. Είναι σημαντικό, ωστόσο, να γνωρίζει όλο το φάσμα της ψυχοπαθολογίας, που οι κατηγορίες αυτές εντάσσονται, ώστε αφενός να αποκτήσει μια πληρέστερη και βαθύτερη κατανόηση του αντικειμένου και αφετέρου, να μπορεί να συνεργάζεται με άλλους ειδικούς που ασχολούνται με το παιδί με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή με την οικογένειά του. Το μάθημα Ψυχοπαθολογία αρθρώνεται σε δυο ενότητες:

1η ενότητα: Κύριες ψυχικές διαταραχές:

- Α. Ιστορία ψυχοπαθολογίας
- Β. Εννοιολογικός προσδιορισμός της ψυχοπαθολογίας
- Γ. Ταξινόμηση των ψυχικών διαταραχών (σύμφωνα με την ταξινόμηση του DSM V).

Δ. Αναλυτική αναφορά των διαφόρων κλινικών μορφών των ψυχικών νοσημάτων.

- Ε. Μοντέλα προσέγγισης της δυσλειτουργικής συμπεριφοράς

2η ενότητα: Μοντέλα παρέμβασης:

- Α. Η θεραπευτική σχέση
- Β. Κύρια μοντέλα θεραπείας
- Γ. Συνεργασία του/της εκπαιδευτικού ειδικής αγωγής με τους άλλους ειδικούς

Υ3 - Προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς: Μοντέλα παρέμβασης και διδασκαλίας

Στη σχολική παιδαγωγική υπάρχουν δύο είδη διαταραχών: της μάθησης και της συμπεριφοράς. Η μορφή και η ένταση ποικίλλουν, πολύ συχνά όμως υπάρχει ανάμεσά τους μια σοβαρή αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση. Το συγκεκριμένο μάθημα εστιάζει στην πρόληψη, αντιμετώπιση και στην επίλυση των προβλημάτων αυτών. Πιο αναλυτικά, εξετάζονται:

- Μοντέλα μάθησης
- Στρατηγικές μάθησης σε παιδιά με προβλήματα μάθησης
- Μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς: Τα είδη των συμπεριφορών και τα συμπτώματά τους, αντιμετώπιση και τροποποίηση των συμπεριφορών
- Θεωρίες για τα κίνητρα και τα συναισθήματα και τις εκπαιδευτικές τους προεκτάσεις.
- Αποτελεσματικό μαθησιακό περιβάλλον: Διαχείριση σχολικής τάξης, διαμόρφωση αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος, πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς

Υ4 - Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας

Στόχος της έρευνας είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών με την έρευνα στον γνωστικό τομέα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Ειδικότερα, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα πειραματιστούν σε όλα τα στάδια της επιστημονικής έρευνας: 1) Επιλογή και διατύπωση του ερευνητικού προβλήματος, 2) Σχεδιασμός της ερευνητικής διαδικασίας για την εξασφάλιση των δεδομένων, 3) Εκτέλεση του προγραμματικού σχεδίου για τη συλλογή του ερευνητικού υλικού, 4) Ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων, και 5) Συγγραφή της ερευνητικής μελέτης. Πιο αναλυτικά, εξετάζονται οι ακόλουθες θεματικές:

- Η φύση της επιστημονικής και εκπαιδευτικής έρευνας, φιλοσοφικά και επιστημολογικά ζητήματα στην εκπαιδευτική έρευνα
- Ηθική και δεοντολογία της έρευνας
- Ερευνητικές προσεγγίσεις και είδη έρευνας
- Βασικές μεθοδολογικές ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις στην εκπαιδευτική έρευνα
- Στάδια και μέθοδοι έρευνας (δημοσκόπηση, έρευνα δράση, εθνογραφική έρευνα, πειραματική έρευνα, μελέτη περίπτωσης, κ.λπ.).
- Μέσα συλλογής δεδομένων (ερωτηματολόγιο, συ- νέντευξη, ομάδες εστίασης, παρατήρηση, μελέτη περίπτωσης, κ.λπ.)
- Ανάλυση και παρουσίαση δεδομένων
- Συγγραφή ερευνητικής εργασίας, με έμφαση στη διπλωματική μεταπτυχιακή εργασία

Υ5 - Μαθησιακές δυσκολίες, Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ) και Προβλήματα λόγου: Διάγνωση και παρέμβαση

- Η παράδοση έχει ως στόχο να παρουσιάσει την περιγραφή, τον εντοπισμό, την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση των ακόλουθων ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών:
- Μαθησιακές δυσκολίες: Ορισμός και είδη, Αιτιολογία, Ταξινόμηση και συχνότητα, Διαφοροδιάγνωση, Συμπωματολογία, Αντιμετώπιση
- Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ): Ορισμός,

Αιτιολογία, Ταξινόμηση και συχνότητα, Διαφοροδιάγνωση, Συμπτωματολογία, Αντιμετώπιση

- Προβλήματα λόγου: Ορισμός και είδη, Αιτιολογία, Ταξινόμηση και συχνότητα, Διαφοροδιάγνωση, Συμπτωματολογία, Αντιμετώπιση

Υ6 - Νοητικές δυσκολίες και Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ): Διάγνωση και παρέμβαση

- Η παράδοση πραγματεύεται δύο βασικές κατηγορίες ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, τις νοητικές δυσκολίες και τις διαταραχές αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ). Ειδικότερα, εστιάζει στην αιτιολογία, στα κλινικά χαρακτηριστικά και σε προτάσεις αντιμετώπισης και μεθόδους παρέμβασης των νοητικών δυσκολιών και των διαταραχών αυτιστικού φάσματος. Πιο αναλυτικά, εξετάζονται:
- Φυσιολογική ανάπτυξη του ατόμου: Αναπτυξιακοί σταθμοί και προσδοκίες ανά ηλικιακή ομάδα
- Νοητικές δυσκολίες: Ορισμός, Ιστορική αναδρομή, Αιτιολογία, Ταξινόμηση και συχνότητα, Διαφοροδιάγνωση, Συμπτωματολογία, Συννοσηρότητα, Αντιμετώπιση
- Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ): Ορισμός, Ιστορική αναδρομή, Αιτιολογία, Ταξινόμηση και συχνότητα, Διαφοροδιάγνωση, Συμπτωματολογία, Συννοσηρότητα, Αντιμετώπιση
- Εναλλακτικές εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και μέθοδοι παρέμβασης

Υ7 - Αισθητηριακές, κινητικές και πολλαπλές αναπηρίες: Διάγνωση και παρέμβαση

- Η παράδοση εστιάζει στην περιγραφή, τον εντοπισμό και αξιολόγηση των αναγκών που παρουσιάζουν τα παιδιά με αισθητηριακές, κινητικές και πολλαπλές αναπηρίες. Επιπλέον, προτείνονται τρόποι παρέμβασης, που θα συμβάλλουν στην καλύτερη ανάπτυξη των παιδιών
- και ατόμων με αισθητηριακές ή κινητικές ή πολλαπλές αναπηρίες. Πιο αναλυτικά, εξετάζονται:
- Διάφοροι ορισμοί για τις αισθητηριακές, κινητικές και πολλαπλές αναπηρίες και σύντομη ανάλυσή τους
- Αιτίες των αισθητηριακών, κινητικών και πολλαπλών αναπηριών
- Μέθοδοι αξιολόγησης και παρατήρησης
- Σύνδεση της αξιολόγησης με τη διδασκαλία
- Στρατηγικές παρέμβασης.

Υ8 - Μοντέλα παρέμβασης: Οικογένεια, σχολείο, κοινότητα

- Στόχος του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων, καθώς και η ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων που αφορούν σε μοντέλα παρέμβασης στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Ειδικότερα, εξετάζεται η εργασία μέσα από συνεργατικά και ολιστικά μοντέλα, στα οποία εμπλέκονται η οικογένεια, το σχολείο και η κοινότητα. Εξετάζονται οι ακόλουθες ενότητες:
- Οικογενειακή δυναμική και ψυχοκοινωνική εξέλιξη παιδιών με ή χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/ Διαταραχές
- Μοντέλα προσέγγισης της οικογένειας παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/ Διαταραχές
- Μοντέλα παρέμβασης σε οικογένειες παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες/ Διαταραχές (οικοσυστημικό, ψυχοδυναμικό, ανθρωπιστικό, συνθετικό, διεπαγγελματικό, κοκ)
- Συμβουλευτική οικογένειας
- Ομάδες παρέμβασης και συμβουλευτική οικογένειας στο σχολείο
- Ομάδες παρέμβασης και συμβουλευτική οικογένειας στην κοινότητα

Υ9 - Πρακτική άσκηση διδασκαλίας - Μικροδιδασκαλία

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η ανάπτυξη ειδικών εκπαιδευτικών και επαγγελματιών δεξιοτήτων σχετικών με τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την

παροχή υπηρεσιών διδασκαλίας και εκπαιδευτικής παρέμβασης και υποστήριξης, οι οποίες αφορούν στα άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες. Ειδικότεροι στόχοι στο πλαίσιο του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες:

α. να γνωρίσουν σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στο πεδίο της εφαρμογής στην πράξη - μέσω του σχεδιασμού και της πραγματοποίησης μικροδιδασκαλιών - τα βασικά ζητήματα που αφορούν στην ιεράρχηση των εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, καθώς και στις διδακτικές-μαθησιακές δραστηριότητες και τις διαδικασίες σχεδιασμού και αξιολόγησης της διδασκαλίας/εκπαιδευτικής παρέμβασης και β. να αξιολογούν και να αναλύουν μέσα από συστηματικές παρατηρήσεις τις βασικές συνιστώσες/δομικά στοιχεία της διδασκαλίας (προϋποθέσεις και συνθήκες αποτελεσματικού σχεδιασμού και αξιολόγησης της διδακτικής - μαθησιακής διαδικασίας), καθώς, επίσης, και να αναστοχάζονται αξιοποιώντας τις θεωρητικές τους γνώσεις σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης της διδασκαλίας ή εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Πιο συγκεκριμένα, το περιεχόμενο το μαθήματος διαρθρώνεται ως εξής:

- Διδακτικός και μαθησιακός σχεδιασμός: έννοια, χαρακτηριστικά και αξιοποίηση - Μοντέλα μαθησιακού-διδακτικού σχεδιασμού
- Φάσεις μαθησιακού-διδακτικού σχεδιασμού
- Δομικά στοιχεία μαθησιακού-διδακτικού σχεδιασμού
- Παρουσίαση σχεδίου διδασκαλίας/εκπαιδευτικής παρέμβασης: Ανάλυση και αναστοχασμός πάνω στο σχέδιο διδασκαλίας/εκπαιδευτική παρέμβαση
- Αποτελεσματική διδασκαλία - Μοντέλα αποτελεσματικής διδασκαλίας
- Ποιότητα και αξιολόγηση της διδασκαλίας: Προσεγγίσεις και κριτήρια ποιότητας - Εργαστήριο διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας της διδασκαλίας
- Το Lesson Study ως προσέγγιση βελτίωσης της ποιότητας της διδασκαλίας:
Παραδείγματα εφαρμογής
- Ανάλυση, ανατροφοδότηση και αναστοχασμός της διδασκαλίας
- Δόμηση σχεδίου μαθήματος/εκπαιδευτικής παρέμβασης: Εργαστηριακή προσέγγιση
- Παρουσιάσεις μικροδιδασκαλιών: Ανάλυση μικροδιδασκαλιών και αναστοχασμός

Υ/Ε10 - Ψηφιακά και οπτικοακουστικά Μέσα στην Ειδική Αγωγή

Το μάθημα αυτό εστιάζει στην αξία της διαφοροποιημένης μάθησης σε συνδυασμό με την αξιοποίηση ψηφιακών και οπτικοακουστικών μέσων σε μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Η έννοια της διαφοροποιημένης μάθησης είναι γνωστή σε όλους τους εκπαιδευτικούς, αλλά πολλές φορές δημιουργείται μία σύγχυση και απλοποίησή της. Σκοπός του μαθήματος είναι να αναλύσει την έννοια αυτή απλοποιώντας την, έτσι ώστε να χρησιμοποιηθεί σωστά στις τάξεις, όπου συχνά συνυπάρχουν μαθητές με ποικίλες μαθησιακές δυσκολίες. Ταυτόχρονα θα δοθούν στρατηγικές και τρόποι μάθησης με τη βοήθεια ψηφιακών και οπτικοακουστικών μέσων. Μπορούμε να θεωρήσουμε πως με την χρήση συγκεκριμένων τεχνικών και με τη χρήση μέσων, αυξάνεται το ενδιαφέρον όλων των παιδιών και υπάρχει μαθησιακό κίνητρο για να ανταποκριθούν και να αποκτήσουν τις παρεχόμενες γνώσεις.

Στο μάθημα περιγράφεται ο τρόπος που ο εκπαιδευτικός αξιοποιώντας τη μέθοδο της μοντελοποίησης ή χρησιμοποιώντας λογισμικά, μπορεί να στηρίξει την ένταξη μαθητών με ΔΑΦ ή με γνωστικά ελλείμματα στη σχολική κοινότητα, να προωθήσει τον ψηφιακό γραμματισμό, να στηρίξει την εκμάθηση γνωστικών αντικειμένων και να βοηθήσει την προσωπική ανάπτυξη τους. Γίνεται ενημέρωση για χρηστικά λογισμικά και τεχνικές που θα είναι αρωγή στο δύσκολο έργο που έχει μπροστά του. Με τη βοήθεια των τεχνολογικών μέσων ξεπερνιούνται κάποιες δυσκολίες και καθίσταται δυνατή η εκπαίδευση σε διάφορα πεδία.

Θεματικές ενότητες

- Κοινωνικές ιστορίες (Modeling Video) για μαθητές με ΔΑΦ, ΔΕΠΥ, ΔΕΠ και χαμηλό νοητικό
- Διαδραστικό βίντεο για μαθητές με ΔΑΦ, ΔΕΠΥ, ΔΕΠ και χαμηλό νοητικό
- Παιχνιδοποίηση σε ψηφιακό περιβάλλον για μαθητές με ΔΑΦ, ΔΕΠΥ, ΔΕΠ και

- χαμηλό νοητικό
- Επαυξημένη πραγματικότητα για μαθητές με ΔΑΦ, ΔΕΠΥ, ΔΕΠ και χαμηλό νοητικό
- Λογισμικό για την πρώτη ανίχνευση μαθησιακών δυσκολιών (άτυπο εργαλείο)
- Λογισμικά κατάλληλα για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες
- Αξιοποίηση ταινιών για την ευαισθητοποίηση των μαθητών της γενικής τάξης

Υ/Ε11 - Σύγχρονα Ψυχοπαιδαγωγικά Ζητήματα στην Ειδική Αγωγή

Σκοπός του εν λόγω μαθήματος είναι η παρουσίαση μιας σειράς ψυχοπαιδαγωγικών ζητημάτων που αφορούν σε μαθητές/ήτριες με ΕΕΑ και αναπηρίες και απασχολούν έντονα τα τελευταία χρόνια την ερευνητική κοινότητα στον χώρο της Ειδικής Αγωγής. Μεταξύ άλλων, το μάθημα επικεντρώνεται σε θεματικές ενότητες όπως η σεξουαλική εκπαίδευση, ο επαγγελματικός προσανατολισμός, η κακοποίηση, ο εκφοβισμός, η χρήση/κατάχρηση του διαδικτύου, η ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας, η συνεργασία με τους γονείς, καθώς και οι υπάρχουσες δομές εκπαιδευτικής/συμβουλευτικής υποστήριξης. Κάθε θεματική αναδεικνύει τις ψυχολογικές παραμέτρους που την πλαισιώνουν, δίνοντας παράλληλα έμφαση στον ρόλο των εκπαιδευτικών ως προς την υλοποίηση αντίστοιχων δράσεων πρόληψης.

Θεματικές ενότητες:

- Ψυχοπαιδαγωγικά ζητήματα μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού
- Σεξουαλική αγωγή μαθητών/ριών με Ν.Υ. και αυτισμό
- Επαγγελματικός προσανατολισμός μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες
- Παραδοσιακός και ηλεκτρονικός εκφοβισμός μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες
- Χρήση και κατάχρηση διαδικτύου μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες
- Ενίσχυση ψυχικής ανθεκτικότητας μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες
- Συνεργασία με γονείς μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες
- Ελληνικές δομές εκπαιδευτικής/συμβουλευτικής υποστήριξης μαθητών/ριών με ΕΕΑ και αναπηρίες
- Ελληνικό σχολείο: ένταξη ή συμπερίληψη;

Υ/Ε12 - Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και Διαπολιτισμική Αγωγή

Περιγραφή μαθήματος

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες να αναπτύξουν ειδικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές δεξιότητες σχετικά με τις διαδικασίες που πλαισιώνουν επιστημονικά, επιστημολογικά και ιδεολογικο-φιλοσοφικά τις υποκείμενες παραμέτρους της διδασκαλίας και αναφέρονται στα εκπαιδευτικά προγράμματα, τη μάθηση και την αξιολόγηση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες: α. να γνωρίσουν σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στο πεδίο της εφαρμογής στην πράξη, μέσω της τεχνικής της μελέτης περίπτωσης (case study), τα βασικά ζητήματα που αφορούν στις διαδικασίες αξιολόγησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και

αναπηρίες, β. μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένα εργαστήρια (workshops), να εφαρμόζουν τις θεωρητικές τους γνώσεις για την αποτελεσματική αξιολόγηση της διδασκαλίας και της μάθησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και γ. να αξιολογούν και να αναλύουν τις βασικές συνιστώσες/δομικά στοιχεία της αξιολόγησης καθώς, επίσης, και να αναστοχάζονται αξιοποιώντας τις θεωρητικές τους γνώσεις σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες πρακτικές αξιολόγησης της διδασκαλίας/εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Περιεχόμενο μαθήματος

Το περιεχόμενο του μαθήματος διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα. Στο πρώτο επίπεδο παρουσιάζονται και αναλύονται οι γενικές θεωρητικές αρχές και οι πρακτικές (εφαρμοσμένες) προσεγγίσεις του επιστημονικού πεδίου της αξιολόγησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, που αφορούν στους ακόλουθους ενδεικτικούς θεματικούς άξονες:

1. Ορισμοί, αρχές και θεωρητικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, σκοπός, αντικείμενο και κριτήρια αξιολόγησης
  2. Αρχές αξιολογικών μοντέλων: Η αξιολόγηση ως μέσο για την επίτευξη προκαθορισμένων εκπαιδευτικών στόχων, Διδακτικοί στόχοι και πίνακες προδιαγραφών, Στάδια ανάπτυξης της αξιολόγησης, Συγγραφή δοκιμίων αξιολόγησης μαθήματος/εκπαιδευτικής παρέμβασης, Αξιοπιστία και εγκυρότητα της αξιολόγησης
  3. Αξιολόγηση και διδακτικές αποφάσεις στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση: Ο ρόλος της αξιολόγησης στην παραδοσιακή προσέγγιση της λήψης διδακτικών αποφάσεων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες (Φύση και αντικειμενικότητα της αξιολόγησης, Χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής αξιολόγησης, Κατηγοριοποιήσεις και χρήσεις των διαδικασιών αξιολόγησης, Περιεχόμενο αξιολόγησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες -Αξιολόγηση μαθητή και Αξιολόγηση περιβάλλοντος, Αξιολόγηση σύνδεσης μαθητικών αναγκών και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος).
  4. Σύγχρονες προσεγγίσεις της αξιολόγησης μαθητών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής (Σύγχρονα αξιολογικά σχήματα και η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία, Ανταπόκριση στην Παρέμβαση και διδακτικές αποφάσεις, Οικο-προσαρμοστική εκπαιδευτική αξιολόγηση-Το "Αξιολογικό Σύστημα Μαθησιακών Αναγκών").
  5. Μέθοδοι αξιολόγησης των δυσκολιών μάθησης και προσαρμογής (Παρατήρηση σχολικής μάθησης και προσαρμογής, Μέθοδοι αξιολόγησης κατοχής και χρήσης από το μαθητή των προαπαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθησιακών στόχων, Αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσω του Αναλυτικού Προγράμματος, Αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων με βάση τα Στάδια της Μάθησης, Αυθεντική αξιολόγηση, Ανάλυση δεξιοτήτων μελέτης, Αυτοαξιολόγηση με καθορισμό στόχων, Αξιολόγηση αυτορρυθμιζόμενης μάθησης-χρήση γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών).
  6. Αξιολόγηση κοινωνικο-συναισθηματικών παραμέτρων μάθησης και προσαρμογής, μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης (Κλίμακες στάσεων τύπου Likert, Κλίμακες και ερωτηματολόγια αξιολόγησης κινήτρων, Κοινωνιομετρικές επιλογές συνομηλίκων κ. ά).
  7. Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας εξατομικευμένης διδασκαλίας (Μέθοδοι αξιολόγησης, Μέτρηση με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα, Εφαρμογές της Μέτρησης με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα, Δυναμική Αξιολόγηση).
- Στο δεύτερο επίπεδο οι φοιτητές/τριες μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένα εργαστήρια (workshops) θα εξασκηθούν μέσω της τεχνικής της μελέτης περίπτωσης (case study): α. να εφαρμόζουν τις θεωρητικές τους γνώσεις για την αποτελεσματική αξιολόγηση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, β. να αναπτύξουν τις απαιτούμενες δεξιότητες και την τεχνογνωσία ως προς τη μεθοδολογία σχεδιασμού, ανάπτυξης και εφαρμογής της αξιολόγησης, γ. να διαμορφώνουν επιστημονικά κριτήρια και ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων που θα τους επιτρέπουν να συνδέουν τις θεωρητικές θέσεις για τη μάθηση με την πράξη της διδασκαλίας και της αξιολόγησης, δ. να αναπτύξουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για τη συστηματική προσέγγιση των διαστάσεων της αξιολόγησης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και ε. να αναπτύξουν τις ικανότητές τους να επανασχεδιάζουν κατάλληλες παρεμβάσεις αξιολόγησης για τη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας και να παρακολουθούν τη μαθησιακή πορεία των μαθητών, μέσω της ανάπτυξης ισχυρών μεταγνωστικών δεξιοτήτων.

Υ/Ε13 - Βιωματική μάθηση και ειδική αγωγή

Γενικό πλαίσιο

Στη σύγχρονη εκπαίδευση προτάσσεται η αναγκαιότητα για την αξιοποίηση προσεγγίσεων και την εφαρμογή μεθόδων που αποβάλουν τους κοινωνικούς και κάθε είδους αποκλεισμούς. Για την επίτευξη αυτού του στόχου επισημαίνεται η συμβολή της βιωματικής μάθησης με την αξιοποίηση των τεχνών καθώς αποτελεί ουσιαστικό αρωγό στην διαμόρφωση μιας συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Ειδικότερα, η συμβολή των βιωματικών τεχνικών στην εκπαίδευση και ανάπτυξη των παιδιών κρίνεται ιδιαίτερα πολύτιμη και αποκτά ζωτική σημασία όταν σχεδιάζεται και εφαρμόζεται για παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Ερευνητικές μελέτες

επισημαίνουν πως στα πλαίσια της βιωματικής μάθησης, οι τεχνικές του δράματος στην ειδική εκπαίδευση συμβάλλουν στην ενίσχυση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μεταξύ των παιδιών, στη δημιουργία ομάδων, στην ανάπτυξη ή βελτίωση κοινωνικών δεξιοτήτων κ.α. Παράλληλα, η βιωματική μάθηση μέσω της δραματικής τέχνης στην ειδική αγωγή έχει στόχο την καλλιέργεια των φυσικών, διανοητικών και ψυχικών ικανοτήτων των μαθητών/τριών, αλλά και ως καλλιτεχνική δραστηριότητα προβάλλει τον παιδευτικό του χαρακτήρα, είτε με τη μορφή πρακτικής άσκησης, είτε με τη μορφή θεατρικού παιχνιδιού, είτε με πιο σύνθετους κώδικες θεατρικής επικοινωνίας. Επιπλέον, η θεατρική παιδεία στην ειδική αγωγή αποσκοπεί στην καλλιέργεια δεξιοτήτων (αντιληπτικές, νοητικές, κοινωνικές, κινητικές, κ.α.), στάσεων (φαντασία, υπομονή, αυτο-έκφραση, κ.α.) και εμπειριών (αισθητικές, επικοινωνίας, κ.α.)

Τέλος, βιωματική μάθηση μέσω της τέχνης και τεχνικών του δράματος διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή όλων των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία χωρίς διακρίσεις και αποκλεισμούς καθώς εφαρμόζονται τεχνικές και δράσεις που διέπονται από τις αξίες της ισότητας, της αναγνώρισης και της αποδοχής της διαφορετικότητας.

Σκοπός και στόχοι του μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι να θα εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες τόσο σε θεωρητικό όσο και εφαρμοσμένο επίπεδο μέσα από πρακτικές ασκήσεις, βιωματικές δράσεις και προσεγγίσεις, με μια διδακτική μεθοδολογία που αξιοποιεί τη σύγχρονη παιδαγωγική θεωρία αναφορικά με τις εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο μιας σύγχρονης ολιστικής προσέγγισης.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η εστίαση αφορά σε προσεγγίσεις όπως ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, εκπαιδευτικές ιδιαιτερότητες και μαθησιακές διαφορές καθώς επίσης και στη σημασία της κοινωνικής και συναισθηματικής αγωγής μέσα από βιωματικές δράσεις.

Ενδεικτικές Διδακτικές Ενότητες

1. Ψυχοπαιδαγωγική και βιωματική εκπαίδευση
2. βιωματική μάθηση και Παιδιά με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες ή/και Αναπηρία
3. αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία παιδιών με ΕΕΑ
4. καινοτομίες στην Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα: Σύγχρονη Συμπεριληπτική Εκπαίδευση και Βιωματική μάθηση

Υ/Ε14 - Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας

Η ετερότητα κατασκευάζεται μέσα από ποικίλες ιδεολογικές αντιλήψεις (πολιτικές, εθνικές, θρησκευτικές) και διάφορες κοινωνικές, ηθικές και πολιτισμικές αναπαραστάσεις. Αυτές οι ιδέες και οι αντιλήψεις αναμφίβολα διαμορφώνουν και καλλιεργούν τη στάση απέναντι στις ετερότητες. Η κοινωνιολογική προσέγγιση της αναπηρίας επιδιώκει να αναλύσει κριτικά τις συγκεκριμένες πτυχές, όπως διαμορφώνονται ιστορικά και με βάση το εκάστοτε κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο. Σκοπός του μαθήματος καθίσταται η κοινωνιολογική κατανόηση και η ανθρωπολογική διερεύνηση του τρόπου προσέγγισης των ατόμων με αναπηρία. Η κοινωνιολογική προσέγγιση εξετάζει κριτικά το ιδεολογικό πλαίσιο και τις πρακτικές που αναπτύχθηκαν σε διάφορες ιστορικές περιόδους και τόπους καθώς και από ποικίλους φορείς. Η κοινωνικο-πολιτισμική και ανθρωπολογική εξέταση επιδιώκει να αναδείξει τα ποικίλα μοντέλα κοινωνικής και πολιτικής αναφοράς των ατόμων με αναπηρία. Έμφαση δίδεται στις πολιτικές ένταξης των αναπήρων στην κοινωνία και στο σύγχρονο δημόσιο σχολείο, που οφείλει να είναι σε όλες του τις διαστάσεις συμπεριληπτικό. Η επίτευξη των παραπάνω περιλαμβάνει επάρκειες που αναφέρονται σε γνωσιακό επίπεδο, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην καλλιέργεια στάσεων σχετικών με τη διαρκή νοηματοδότηση της ένταξης των αναπήρων στην εκπαίδευση και την κοινωνία. Οι θέσεις αυτές συνδέονται με τη φιλοσοφία και τις εκπαιδευτικές πρακτικές για τη δημιουργία ενός δημοκρατικού σχολείου, το οποίο θεμελιώνεται στην κοινωνική δικαιοσύνη, τη σχεσιακή αντίληψη και την εναρμόνιση των ετεροτήτων.

Υ/Ε15-Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και ειδικών επαγγελματιών

Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση (ΕΑΕ) αποτελεί μία πρόκληση του σύγχρονου εκπαιδευτικού κόσμου και ταυτόχρονα, συνιστά έναν ιδιαίτερα σημαντικότερο κλάδο της παιδαγωγικής επιστήμης. Ένας από τους βασικούς παράγοντες εξέλιξης και ανάπτυξης της ΕΑΕ είναι ο/η εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής. Σήμερα, ο/η εκπαιδευτικός ΕΑΕ αναλαμβάνει τον ρόλο ενός πολυδύναμου παιδαγωγού με διεπιστημονική κατάρτιση, που αναδέχεται συνεχώς νέους ρόλους: Διδάσκει, αξιολογεί, σχεδιάζει προγράμματα, πληροφορεί και παρέχει συμβουλευτική σε μαθητές/τριες, γονείς, συναδέλφους/ισσες και φορείς. Ο πολυδιάστατος ρόλος του/της εκπαιδευτικού ΕΑΕ τον/την θέτει αυτόματα σε μια διαδικασία συνεχούς εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και αναζήτησης ευκαιριών με στόχο αφενός την όσο το δυνατόν συνεπή ενημέρωσή του/της στις τελευταίες εξελίξεις στον χώρο της ΕΑΕ, και αφετέρου, τη δυνατότητα της αποτελεσματικότητάς του/της στις συνεχείς προκλήσεις, που έχει το επάγγελμά του/της. Σημαντικοί συνεργάτες/ιδες των εκπαιδευτικών ΕΑΕ είναι οι ειδικοί επαγγελματίες.

Η παράδοση πραγματεύεται τις σύγχρονες τάσεις και προοπτικές που αναδεικνύονται στο έργο των εκπαιδευτικών ΕΑΕ και των ειδικών επαγγελματιών, τις προκλήσεις που συναντούν συνεχώς, καθώς και βασικές αρχές ενδυνάμωσής τους, ώστε να είναι αποτελεσματικοί/ες σε ένα σύγχρονο και λειτουργικό σχολείο ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης. Ειδικότερα, εξετάζονται οι ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- Βασική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών
- Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού και των ειδικών επαγγελματιών στην ΕΑΕ: Καθήκοντα και αρμοδιότητες
- Προκλήσεις, ανάγκες και δυσκολίες εργαζομένων στην ΕΑΕ
- Ενδυνάμωση εκπαιδευτικών ΕΑΕ και ειδικών επαγγελματιών: Βασικές αρχές και προτάσεις
- Πρακτικές υψηλής αποτελεσματικότητας εργαζομένων στην ΕΑΕ: Συνεργασία, Διδασκαλία, Κοινωνική/συναισθηματική συμπεριφορά και Αξιολόγηση.

Υ/Ε16 - Αξιολόγηση στην Ειδική Αγωγή

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες να αναπτύξουν ειδικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές δεξιότητες σχετικά με τις διαδικασίες που πλαισιώνουν επιστημονικά, επιστημολογικά και ιδεολογικο-φιλοσοφικά τις υποκείμενες παραμέτρους της διδασκαλίας και αναφέρονται στα εκπαιδευτικά προγράμματα, τη μάθηση και την αξιολόγηση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες. Ειδικότεροι στόχοι του μαθήματος είναι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες: α. να γνωρίσουν σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και στο πεδίο της εφαρμογής στην πράξη, μέσω της τεχνικής της μελέτης περίπτωσης (case study), τα βασικά ζητήματα που αφορούν στις διαδικασίες αξιολόγησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, β. μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένα εργαστήρια (workshops), να εφαρμόζουν τις θεωρητικές τους γνώσεις για την αποτελεσματική αξιολόγηση της διδασκαλίας και της μάθησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και γ. να αξιολογούν και να αναλύουν τις βασικές συνιστώσες/δομικά στοιχεία της αξιολόγησης καθώς, επίσης, και να αναστοχάζονται αξιοποιώντας τις θεωρητικές τους γνώσεις σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες πρακτικές αξιολόγησης της διδασκαλίας/εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Υ/Ε17- Γλωσσική Ανάπτυξη και Ειδική Αγωγή

Σκοπός του μαθήματος είναι η μελέτη της τυπικής γλωσσικής ανάπτυξης στο παιδί, ώστε στη συνέχεια να γίνουν κατανοητά τα χαρακτηριστικά της μη τυπικής γλωσσικής ανάπτυξης. Ειδικότερα, στόχος είναι η παρουσίαση των βασικών σταδίων της γλωσσικής ανάπτυξης του παιδιού σε όλα τα επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης, το φωνολογικό, το μορφολογικό, το συντακτικό, το σημασιολογικό και το πραγματολογικό, καθώς και η

κατανόηση των κυριότερων θεωρητικών προσεγγίσεων και μεθοδολογικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη του παιδικού λόγου. Επίσης, παρουσιάζονται τα προβλήματα στον προφορικό και στον γραπτό λόγο, τα θεωρητικά μοντέλα και οι προσεγγίσεις στο πλαίσιο των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών, καθώς και ζητήματα αξιολόγησης, ανίχνευσης, διάγνωσης και παρέμβασης σε σχέση με τα προβλήματα προφορικού και γραπτού λόγου. Τέλος, συζητώνται θέματα εφαρμογών διδακτικής αξιολόγησης στη γλώσσα και παρουσιάζονται πρωτόκολλα αξιολόγησης των δεξιοτήτων αναδυόμενου γραμματισμού με ιδιαίτερη έμφαση στη φωνολογική επίγνωση, όπως και πρωτόκολλα ανάλυσης λαθών που αφορούν στην προφορική ανάγνωση, στην αναγνωστική κατανόηση, στην ορθογραφία και στη γραπτή έκφραση, που συνοδεύονται από παραδείγματα αξιολόγησης συγκεκριμένων περιπτώσεων μαθητών με σκοπό την καλύτερη κατανόηση της χρήσης τους.

Το μάθημα επικεντρώνεται στις εξής κυρίως θεματικές ενότητες:

- Το επιστημονικό πεδίο της γλωσσικής ανάπτυξης
- Η γλώσσα και τα χαρακτηριστικά της
- Μελέτη των επιπέδων γλωσσικής ανάλυσης
- Κύρια στάδια της γλωσσικής ανάπτυξης
- Υπόθεση της κρίσιμης περιόδου στη γλωσσική ανάπτυξη
- Ορόσημα της γλωσσικής ανάπτυξης
- Θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατάκτηση της μητρικής γλώσσας (συμπεριφορισμός, εποικοδομισμός, γενετικές προσεγγίσεις, γνωσιακές προσεγγίσεις, επικοινωνιακές προσεγγίσεις, συνδετισμός, αλληλεπιδραστικές/επικοινωνιακές προσεγγίσεις)
- Φωνολογική ανάπτυξη
- Μορφολογική και Συντακτική ανάπτυξη
- Σημασιολογική/Λεξιλογική ανάπτυξη
- Πραγματολογική ανάπτυξη
- Πρακτικές εφαρμογές Θεωριών γλωσσικής ανάπτυξης
- Μεθοδολογικά εργαλεία στην ψυχολinguιστική έρευνα
- Κατανόηση και παραγωγή του προφορικού και γραπτού λόγου
- Προβλήματα στον προφορικό και στον γραπτό λόγο
- Θεωρητικά μοντέλα και προσεγγίσεις στο πλαίσιο των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών
- Ζητήματα αξιολόγησης, ανίχνευσης και διάγνωσης
- Εφαρμογές διδακτικής αξιολόγησης στη γλώσσα
- Πρωτόκολλα αξιολόγησης δεξιοτήτων και ανάλυσης λαθών
- Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις στα προβλήματα προφορικού και γραπτού λόγου.

Υ/Ε18- Λογοτεχνία και ειδική αγωγή

Ο ρόλος που διαδραματίζει η λογοτεχνία στην διαμόρφωση και εδραίωση των κοινωνικών αναπαραστάσεων της αναπηρίας είναι σημαντικός, ιδιαίτερα κατά την παιδική κι εφηβική ηλικία. Σκοπός του μαθήματος είναι να διερευνήσει τις αναπαραστάσεις και τα στερεότυπα που εμπεριέχονται στα λογοτεχνικά κείμενα αναφορικά με την έννοια της αναπηρίας, δίνοντας έμφαση στα κείμενα που απευθύνονται σε παιδιά και εφήβους. Ειδικότερα, θα εξεταστούν η αναπηρία ως μορφή ετερότητας και ο ρόλος που παίζει η γλώσσα, το περικείμενο, τα δομικά στοιχεία της αφήγησης (χαρακτήρες, σκηνικό, πλοκή) και οι αφηγηματικές τεχνικές στην κατασκευή της αναπηρίας ως λογοτεχνικής αναπαραστάσης. Θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε τη διαφοροποίηση που παρατηρείται στη διαχείριση της θεματικής της αναπηρίας στον χώρο του παιδικού/εφηβικού βιβλίου κατά τις τελευταίες δεκαετίες υπογραμμίζοντας τις ιδεολογικές της διαστάσεις.

Επίσης, θα εξεταστούν οι απεικονίσεις της αναπηρίας σε διάφορα λογοτεχνικά είδη (παραμύθι, διήγημα, μυθιστόρημα) καθώς και σε διάφορα κειμενικά είδη (μονοτροπικά,

πολυτροπικά). Παράλληλα, θα εστιάσουμε τη μελέτη μας αναλύοντας παράλληλα κείμενα που πραγματεύονται την ίδια μορφή αναπηρίας (π.χ. αυτισμός, νοητική υστέρηση, οπτική αναπηρία, κινητική αναπηρία, κ.α.). Τέλος, θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε τις δυνατότητες που παρέχει στον/στην εκπαιδευτικό της ειδικής αγωγής η αξιοποίηση των λογοτεχνικών κειμένων στο πλαίσιο στοχευμένων διδακτικών παρεμβάσεων με απώτερο σκοπό την καλλιέργεια των γνώσεων, των γλωσσικών δεξιοτήτων, και των ανθρωπιστικών στάσεων και αξιών των παιδιών.

Ειδικότερα, θα αποκτήσουν γνώσεις γύρω από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

1. Αναπηρία και ετερότητα στη λογοτεχνία. Γλώσσα, περικείμενο, αφηγηματικές τεχνικές.
2. Ο χαρακτήρας με αναπηρία στην τέχνη και στην παγκόσμια λογοτεχνία.
3. Η αναπηρία ως θεματική στο παιδικό/εφηβικό βιβλίο. Ιδεολογικές διαστάσεις της αναπηρίας στο παιδικό/εφηβικό βιβλίο.
4. Αναπηρία και παιδικό βιβλίο γνώσεων.
5. Αναπηρία και παιδικό εικονογραφημένο βιβλίο. Ανάλυση του οπτικού σχεδιασμού της αναπηρίας.
6. Απεικονίσεις της αναπηρίας στο λαϊκό και στο έντεχνο παραμύθι.
7. Μορφές αναπηρίας στο παιδικό/εφηβικό βιβλίο I (Μελέτη της θεματικής μιας συγκεκριμένης μορφής αναπηρίας όπως: αυτισμός, νοητική υστέρηση, οπτική αναπηρία, κινητική αναπηρία, κ.α.)
8. Μορφές αναπηρίας στο παιδικό/εφηβικό βιβλίο II. (Μελέτη της θεματικής μιας συγκεκριμένης μορφής αναπηρίας όπως: αυτισμός, νοητική υστέρηση, οπτική αναπηρία, κινητική αναπηρία, κ.α.)
9. Μέθοδος διασκευής λογοτεχνικών κειμένων: Κείμενο για όλους
10. Εκπαιδευτικές παρεμβάσεις με αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων στο πλαίσιο της ειδικής αγωγής.

Υ/Ε19- Θετικές Επιστήμες και Ειδική Αγωγή

Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται οι φοιτητές να γνωρίσουν τους σύγχρονους προσανατολισμούς της έρευνας που αφορά στη διδασκαλία των Θετικών Επιστημών σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και επιπλέον να αναφέρουν και αναλύουν τα σημαντικότερα συμπεράσματα της έρευνας για τις αντιλήψεις των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σχετικά με έννοιες των Θετικών Επιστημών, να περιγράψουν τα βασικά κοινά χαρακτηριστικά των αντιλήψεων και να εξοικειωθούν με τεχνικές διερεύνησης αυτών των αντιλήψεων.

Επίσης, επιδιώκεται οι φοιτητές να αναγνωρίζουν και αναλύουν τις βασικές αρχές των διαφόρων διδακτικών προσεγγίσεων για τη μάθηση θεμάτων των Θετικών Επιστημών. Επιπρόσθετα, επιδιώκεται να αξιολογούν εκπαιδευτικό υλικό, καθώς επίσης και να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν εκπαιδευτικό υλικό για τις Θετικές Επιστήμες που προορίζεται σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Στο πλαίσιο του μαθήματος γίνεται επεξεργασία των εξής βασικών θεματικών εννοιών:

- Σύγχρονοι ερευνητικοί προσανατολισμοί στη διδασκαλία των Θετικών Επιστημών σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Η μεταδοτική διδακτική προσέγγιση για τη μάθηση των Θετικών Επιστημών.
- Η ανακαλυπτική διδακτική προσέγγιση για τη μάθηση Θετικών Επιστημών.
- Η εποικοδομητική διδακτική προσέγγιση για τη μάθηση Θετικών Επιστημών.
- Μάθηση Θετικών Επιστημών μέσω διερεύνησης.
- Μάθηση τριών διαστάσεων: μάθηση «βασικών ιδεών» και «εγκάρσιων εννοιών» μέσω πρακτικών.
- Διερεύνηση αντιλήψεων μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για θέματα των Θετικών Επιστημών.
- Ανάλυση εκπαιδευτικού υλικού Θετικών Επιστημών.

- Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού Θετικών Επιστημών για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Χρήση εκπαιδευτικού υλικού Θετικών Επιστημών σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Βελτίωση της ποιότητας των επιστημονικών επιχειρημάτων μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω διδακτικών παρεμβάσεων.

Περιεχόμενο μαθήματος

Το περιεχόμενο του μαθήματος διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα. Στο πρώτο επίπεδο παρουσιάζονται και αναλύονται οι γενικές θεωρητικές αρχές και οι πρακτικές (εφαρμοσμένες) προσεγγίσεις του επιστημονικού πεδίου της αξιολόγησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, που αφορούν στους ακόλουθους ενδεικτικούς θεματικούς άξονες:

1. Ορισμοί, αρχές και θεωρητικές διαστάσεις της εκπαιδευτικής αξιολόγησης, σκοπός, αντικείμενο και κριτήρια αξιολόγησης
2. Αρχές αξιολογικών μοντέλων: Η αξιολόγηση ως μέσο για την επίτευξη προκαθορισμένων εκπαιδευτικών στόχων, Διδακτικοί στόχοι και πίνακες προδιαγραφών, Στάδια ανάπτυξης της αξιολόγησης, Συγγραφή δοκιμίων αξιολόγησης μαθήματος/εκπαιδευτικής παρέμβασης, Αξιοπιστία και εγκυρότητα της αξιολόγησης
3. Αξιολόγηση και διδακτικές αποφάσεις στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση: Ο ρόλος της αξιολόγησης στην παραδοσιακή προσέγγιση της λήψης διδακτικών αποφάσεων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες (Φύση και αντικειμενικότητα της αξιολόγησης, Χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής αξιολόγησης, Κατηγοριοποιήσεις και χρήσεις των διαδικασιών αξιολόγησης, Περιεχόμενο αξιολόγησης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες -Αξιολόγηση μαθητή και Αξιολόγηση περιβάλλοντος, Αξιολόγηση σύνδεσης μαθητικών αναγκών και εκπαιδευτικού περιβάλλοντος).
4. Σύγχρονες προσεγγίσεις της αξιολόγησης μαθητών με δυσκολίες μάθησης και προσαρμογής (Σύγχρονα αξιολογικά σχήματα και η αξιοποίησή τους στη διδασκαλία, Ανταπόκριση στην Παρέμβαση και διδακτικές αποφάσεις, Οικο-προσαρμοστική εκπαιδευτική αξιολόγηση-Το "Αξιολογικό Σύστημα Μαθησιακών Αναγκών").
5. Μέθοδοι αξιολόγησης των δυσκολιών μάθησης και προσαρμογής (Παρατήρηση σχολικής μάθησης και προσαρμογής, Μέθοδοι αξιολόγησης κατοχής και χρήσης από το μαθητή των προαπαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθησιακών στόχων, Αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσω του Αναλυτικού Προγράμματος, Αξιολόγηση γνώσεων και δεξιοτήτων με βάση τα Στάδια της Μάθησης, Αυθεντική αξιολόγηση, Ανάλυση δεξιοτήτων μελέτης, Αυτοαξιολόγηση με καθορισμό στόχων, Αξιολόγηση αυτορρυθμιζόμενης μάθησης-χρήση γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών).
6. Αξιολόγηση κοινωνικο-συναισθηματικών παραμέτρων μάθησης και προσαρμογής, μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης (Κλίμακες στάσεων τύπου Likert, Κλίμακες και ερωτηματολόγια αξιολόγησης κινήτρων, Κοινωνιομετρικές επιλογές συνομηλίκων κ. ά).
7. Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας εξατομικευμένης διδασκαλίας (Μέθοδοι αξιολόγησης, Μέτρηση με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα, Εφαρμογές της Μέτρησης με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα, Δυναμική Αξιολόγηση).

Στο δεύτερο επίπεδο οι φοιτητές/τριες μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένα εργαστήρια (workshops) θα εξασκηθούν μέσω της τεχνικής της μελέτης περίπτωσης (case study): α. να εφαρμόζουν τις θεωρητικές τους γνώσεις για την αποτελεσματική αξιολόγηση μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, β. να αναπτύξουν τις απαιτούμενες δεξιότητες και την τεχνογνωσία ως προς τη μεθοδολογία σχεδιασμού, ανάπτυξης και εφαρμογής της αξιολόγησης, γ. να διαμορφώνουν επιστημονικά κριτήρια και ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων που θα τους επιτρέπουν να συνδέουν τις θεωρητικές θέσεις για τη μάθηση με την πράξη της διδασκαλίας και της αξιολόγησης, δ. να αναπτύξουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για τη

συστηματική προσέγγιση των διαστάσεων της αξιολόγησης των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και αναπηρίες και ε. να αναπτύξουν τις ικανότητές τους να επανασχεδιάζουν κατάλληλες παρεμβάσεις αξιολόγησης για τη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας και να παρακολουθούν τη μαθησιακή πορεία των μαθητών, μέσω της ανάπτυξης ισχυρών μεταγνωστικών δεξιοτήτων.

7.2. Γλώσσα διδασκαλίας

Η γλώσσα διδασκαλίας των μαθημάτων είναι η ελληνική

7.3 Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Προγράμματος

Στην αρχή κάθε εξαμήνου και πριν την έναρξη των μαθημάτων αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος ή του Π.Μ.Σ. το ετήσιο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Προγράμματος, το οποίο έχει επιμεληθεί ο Διευθυντής ή η Διευθύντρια του Π.Μ.Σ. και έχει εγκριθεί από τη Συνέλευση και το οποίο περιλαμβάνει τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης των διδακτικών περιόδων, τις περιόδους εξετάσεων, τις αργίες κ.λπ. Το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών εναρμονίζεται κατά το δυνατόν με το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών του Ιδρύματος. Στην αρχή κάθε περιόδου ανακοινώνεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της περιόδου, στο οποίο περιλαμβάνονται οι ημέρες και οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων, οι ημερομηνίες άλλων εκδηλώσεων ή υποχρεώσεων κ.λπ.

7.4. Ημερομηνίες εγγραφής και δηλώσεις μαθημάτων

Στην αρχή κάθε ακαδ. εξαμήνου, πριν την έναρξη των μαθημάτων καθορίζονται και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. οι ημερομηνίες εγγραφής των φοιτητών και φοιτητριών, καθώς και η διαδικασία δηλώσεων των μαθημάτων που θα επιλέγονται σε κάθε εξάμηνο.

7.5. Διάρκεια Μαθημάτων

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 8/2.7.2015/θέμα 3.2 απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος, για την ολοκλήρωση κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος απαιτούνται δέκα έως δεκατρείς ενότητες εκπαίδευσης και μάθησης (συμπεριλαμβάνονται σε αυτές διαλέξεις, θεωρητικές εισηγήσεις, εργαστηριακές δράσεις, συμμετοχές σε έρευνα πεδίου κ.λπ.). Το εν λόγω Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει μαθήματα με 10 ενότητες εκπαίδευσης και μάθησης ανά εξάμηνο και η διάρκεια εκάστης ενότητας ορίζεται σε τρεις (3) ώρες.

7.6. Ημέρες Μαθημάτων

Για την υποβοήθηση μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών που έχουν παράλληλη επαγγελματική απασχόληση, μαθήματα δύναται να διεξάγονται όλες τις ημέρες της εβδομάδας.

7.7. Αναπληρώσεις μαθημάτων

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η έγκαιρη αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και η ώρα αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

7.8. Οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Η διδασκαλία των μαθημάτων, δύναται να πραγματοποιείται διά ζώσης και με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια των εξαμήνων. Η διδασκαλία με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται σε ποσοστό έως εκατό τοις εκατό (100%) συνολικά στο πρόγραμμα διδασκαλίας με το ανωτέρω ποσοστό να μπορεί να ποικίλλει ανά μάθημα.

Τα μαθήματα γίνονται υπό μορφή διαλέξεων, σεμιναρίων ή/και εργαστηρίων και είναι δυνατό να συμπεριληφθούν σ' αυτά προπαρασκευαστικές ερευνητικές, διδακτικές και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Η εκπαιδευτική διαδικασία μπορεί να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το είκοσι

πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

Οι ανωτέρω τροποποιήσεις έχουν εφαρμογή και κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2022-2023.

7.9. Όρια απουσιών

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες υποχρεούνται να παρακολουθούν όλες τις δραστηριότητες του Π.Μ.Σ. Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής ή μία μεταπτυχιακή φοιτήτρια θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει κάποιο μάθημα (και επομένως έχει δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις) μόνον αν έχει παρακολουθήσει τουλάχιστον το 80% των ωρών της διδασκαλίας του μαθήματος. Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή και παρακολούθηση διαπιστώνεται με ευθύνη των διδασκόντων και διδασκουσών των μαθημάτων.

Άρθρο 8. Διδάσκοντες/ουσες στο ΠΜΣ/Ανάθεση διδασκαλίας μαθήματος

Κάθε μάθημα διδάσκεται από έναν/μία ή περισσότερους/ες διδάσκοντες/ουσες. Σε κάθε μάθημα ορίζεται από τη Συνέλευση ένας/μία διδάσκων/ουσα ως υπεύθυνος/η / συντονιστής/τρια του μαθήματος.

Η ανάθεση διδακτικού έργου στο Π.Μ.Σ. γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 83 του Ν. 4957/2022 και αποφασίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση της Σ.Ε..

Οι ειδικότερες προϋποθέσεις και η διαδικασία πρόσκλησης από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή, καθώς και οι ειδικότεροι όροι απασχόλησης και κάθε θέμα σχετικό με τους διδάσκοντες που ανήκουν στις κατηγορίες των περιπτώσεων ε), στ) και ζ) της παρ. 1 του άρθρου 83 του Ν. 4957/2022 θα ορίζονται με απόφαση Συνέλευσης και στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας.

8.1. Υποχρεώσεις Διδασκόντων/ουσων

Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων/ουσων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η περιγραφή του μαθήματος του συνοπτικού περιεχομένου και τίτλου των διαλέξεων με παράθεση σχετικής βιβλιογραφίας, του τρόπου εξέτασης του μαθήματος, η επίβλεψη της διπλωματικής εργασίας, η επικοινωνία με τους/τις μεταπτυχιακούς/κές φοιτητές/τριες.

Άρθρο 9. Αξιολόγηση επίδοσης στα μαθήματα

Οι φοιτητές/τριες του προγράμματος αξιολογούνται στο τέλος κάθε εξαμήνου για όλα τα μαθήματα που διδάχθηκαν. Η αξιολόγηση βασίζεται α) σε απαλλακτικές εργασίες, ή β) σε γραπτές εξετάσεις, που πραγματοποιούνται στην διάρκεια του εξαμήνου ή σετακτές εξεταστικές περιόδους που ορίζονται στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ., ή γ) σε μεθόδους ψηφιακής αξιολόγησης, ή δ) σε συνδυασμό των ανωτέρω. Για την αξιολόγηση χρησιμοποιείται η κλίμακα βαθμολογίας 0-10, με βάση το 5 και οι βαθμοί των μαθημάτων κατατίθενται με την ακρίβεια ενός δεκαδικού. Οι βαθμολογίες υποβάλλονται στην Γραμματεία του Τμήματος εντός δύο (2) εβδομάδων από την λήξη της εξεταστικής περιόδου.

Ο καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών/τριών σε ένα μάθημα αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του/της διδάσκοντος/ουσας, στον/ην οποία/α από τη Συνέλευση έχει ανατεθεί η διδασκαλία του μαθήματος.

Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα γίνεται σε πλήρη ανεξαρτησία από τα άλλα μαθήματα και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του φοιτητή ή της φοιτήτριας στο συγκεκριμένο μάθημα (εργασίες, εξετάσεις, κ.λπ.). Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα, γνωστοποιούνται στην αρχή του ακαδ. εξαμήνου από τον /την διδάσκοντα/ουσα- υπεύθυνου/συντονιστή του μαθήματος και αναγράφονται επίσης στην φόρμα περιγραφής (περίγραμμα) του κάθε μαθήματος που είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από το σύνολο των επιδόσεων του φοιτητή ή της φοιτήτριας σε συγκεκριμένους τομείς (π.χ. εργασίες, εξετάσεις) σύμφωνα με τις

οδηγίες που παρέχει ο διδάσκων ή η διδάσκουσα στην αρχή του εξαμήνου. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός μαθήματος είναι το πέντε (5,00), με ανώτερο το δέκα (10,00).

Άρθρο 10. Εξεταστικές περιόδους

Οι εξεταστικές περιόδους είναι δύο: Φεβρουαρίου και Ιουνίου και εναρμονίζονται κατά το δυνατόν με τις εξεταστικές περιόδους των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, όπως αυτές ορίζονται κάθε φορά στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Ιδρύματος.

Σχετικά με την προθεσμία κατάθεσης αποτελεσμάτων εξέτασης μαθημάτων από τους/τις Διδάσκοντες/ουσες εφαρμόζονται στον βαθμό που είναι εφικτό/ισχύουν τα προβλεπόμενα κάθε φορά στο Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Ιδρύματος.

Σε περίπτωση που φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει σε ένα μάθημα, μπορεί να επανεξετασθεί στο μάθημα αυτό στην (επαναληπτική) εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Αν ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων στην τελευταία εξεταστική που έχει δικαίωμα να συμμετέχει, βάσει του Κανονισμού, ούτως ώστε να θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το Πρόγραμμα, τότε του/της δίνονται δύο επιλογές:

(α) δύναται να εξετασθεί ύστερα από αίτησή του/της, προς τον Πρόεδρο του Τμήματος, στην ίδια εξεταστική περίοδο, από τριμελή επιτροπή που ορίζεται με απόφαση Προέδρου, η οποία αποτελείται από διδακτικό προσωπικό του ίδιου ή άλλου Τμήματος του Α.Ε.Ι. με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με αυτό του προς εξέταση μαθήματος, στην οποία δεν δύναται να συμμετέχει ο/η διδάσκων/ουσα του μαθήματος. (παρ. 6 άρθρο

65 του Ν.4957/2022). Το αίτημα επανεξέτασης από Τριμελή Επιτροπή θα πρέπει να κατατεθεί στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. εντός πέντε (5) ημερών από την ανακοίνωση του αποτελέσματος της εξεταστικής του Σεπτεμβρίου. Εάν ο φοιτητής ή η φοιτήτρια δεν υποβάλει αίτηση εντός των προβλεπόμενων από το Τμήμα χρονικών ορίων ή αποτύχει στην εξέταση από την τριμελή επιτροπή, διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

(β) ο /η φοιτητής/τρια μπορεί να επιλέξει να επαναπαρακολουθήσει το μάθημα ή τα μαθήματα στο/α οποία απέτυχε κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος έναντι διδάκτρων ποσού 200 ευρώ ανά μάθημα, εφόσον δεν υπάρχει υπέρβαση του ανώτατου χρονικού ορίου φοίτησης στο Π.Μ.Σ. (άρθρο 6.1). Σε περίπτωση που αποτύχει, μετά την επαναπαρακαλούθηση, στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ισχύουν οι όροι εξέτασης που αναφέρονται παραπάνω υπό (α).

Άρθρο 11. Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία - Επιβλέποντες/ουσες Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Στο τέταρτο εξάμηνο του Προγράμματος προβλέπεται η εκπόνηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ο/Η μεταπτυχιακός /ή φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα υποβολής θέματος, εφόσον έχει ολοκληρώσει με επιτυχία όλα τα μαθήματα. Υποβάλλει αίτηση εντός χρονικού διαστήματος που ορίζεται από τη Γραμματεία, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η προτεινόμενος/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. προωθεί την αίτηση στη Συντονιστική Επιτροπή.

11.1. Επίβλεψη Διπλωματικής Εργασίας

Η Συνέλευση του Τμήματος, ύστερα από την αίτηση του/της ενδιαφερόμενου/ης στην οποία αναγράφεται, ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η προτεινόμενος/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον/την επιβλέποντα/ουσα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο/η επιβλέπων/ουσα (παρ. 2, άρ. 82, Ν. 4957/2022).

Κάθε διδάσκων/ουσα του Π.Μ.Σ. μπορεί να αναλαμβάνει την επίβλεψη έως 06 (έξι)

διπλωματικών εργασιών ανά έτος. Σε ιδιαίτερες περιπτώσεις, η Σ.Ε. μπορεί να αναθέτει μεγαλύτερο αριθμό διπλωματικών εργασιών στους/στις διδάσκοντες/ουσες του Π.Μ.Σ. Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών έχουν οι διδάσκοντες των περ. α) έως στ) της παρ. 1 του άρθρου 83 του Ν. 4957/2022 υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Π.Μ.Σ. δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.ΔΙ.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ (παρ. 3. Άρθρο 83 Ν. Ν. 4957/2022)

Τα λοιπά δύο μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μπορεί να ανήκουν σε όλες τις κατηγορίες διδασκόντων/ουσων που δύναται να αναλάβουν διδακτικό έργο σε Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 83 του Ν. 4957/2022.

Τα Μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αντικειμενικής αδυναμίας άσκησης καθηκόντων επίβλεψης επί μακρό χρονικό διάστημα ή ύπαρξη άλλου σπουδαίου λόγου, η Συνέλευση του Τμήματος, δύναται να προβεί κατόπιν αιτιολόγησης της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, στην αντικατάσταση του/της επιβλέποντα/ουσας ή Μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, κατόπιν αίτησης του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας και γνώμη του/της προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ούσας ή μέλους./είτε κατόπιν αίτησης του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας και γνώμη του/της προτεινόμενου/ης Επιβλέποντος/ουσας ή Μέλους είτε κατόπιν πρότασης του/της επιβλέποντα/ουσας ή Μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

Στο τέλος της περιόδου ανάθεσης των Διπλωματικών Εργασιών η Συνέλευση του Τμήματος επικυρώνει την κατανομή θεμάτων ανά επιβλέποντα/ουσα. Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ερευνητικό χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπο.

Ο τρόπος συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας έχει συγκεκριμένες προδιαγραφές και περιλαμβάνεται στον Οδηγό Εκπόνησης Διπλωματικών Εργασιών που είναι εγκεκριμένος από τη Συνέλευση και είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. Ο σχεδιασμός της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας κάθε φοιτητή/τριας γίνεται με ευθύνη του/της Επιβλέποντος/ουσας. Σημειώνεται επίσης ότι με ευθύνη του/της Επιβλέποντος/ουσας και του/της μεταπτυχιακού/ης φοιτητή/τριας όλες οι μεταπτυχιακές εργασίες θα πρέπει να αποδέχονται τις αρχές Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας και ηθικής της έρευνας του Ιδρύματος.

11.2 Γλώσσα συγγραφής

Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να είναι η ελληνική ή/και η αγγλική.

11.3 Εξέταση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

Μετά το πέρας της περιόδου συγγραφής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και έπειτα από τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/ουσας, οι φοιτητές/ τριες παραδίδουν ηλεκτρονικώς ή και εντύπως αντίτυπό της στα Μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής. Επισημαίνεται ότι η κατάθεση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας στα Μέλη της Επιτροπής θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον 15 ημέρες πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, τα Μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής έχουν τη δυνατότητα παραπομπής της εξέτασης σε επόμενη εξεταστική περίοδο.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες υποχρεούνται επίσης να καταθέσουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. πριν την υποστήριξη, υπεύθυνη δήλωση στην οποία θα αναφέρουν τα ακόλουθα: «Είμαι συγγραφέας αυτής της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας και κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων ή ιδεών, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά, ειδικά για τη συγκεκριμένη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία».

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας προϋποθέτει την υποστήριξη της ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής. Ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή συνεδριάζει για την εξέταση της Διπλωματικής Εργασίας. Η ημέρα της εξέτασης καθορίζεται από την Τριμελή Επιτροπή. Συνεδριάζει νομίμως, μόνο όταν παρευρίσκονται και τα τρία Μέλη της (εδάφιο 5 παρ. 1 άρθρο 14 ν. 2690/1999). Κατά την ημέρα της συνεδρίασης, τα Μέλη της Τριμελούς Επιτροπής ανταλλάσσουν απόψεις, υποβάλλουν ερωτήσεις στον εξεταζόμενο ή την εξεταζόμενη και ακολούθως: είτε α) εγκρίνουν χωρίς διορθώσεις τη Διπλωματική Εργασία, αποφαίνονται για τον τελικό αξιολογικό βαθμό, συντάσσουν το σχετικό έντυπο αξιολογικής κρίσης, το υπογράφουν και σε επόμενο χρόνο το παραδίδουν στη Γραμματεία είτε β) εγκρίνουν τη Διπλωματική Εργασία, με προτεινόμενες όμως διορθώσεις εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, χωρίς να αποφανθούν για τον τελικό αξιολογικό βαθμό είτε γ) δεν εγκρίνουν τη Διπλωματική Εργασία και εκφράζουν αρνητική κρίση. Για την έγκριση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας απαιτείται σωρευτικά: α) η σύμφωνη γνώμη των 2/3 των Μελών της Επιτροπής και β) ο μέσος όρος της βαθμολογίας των τριών μελών της επιτροπής να είναι ίσος ή μεγαλύτερος του πέντε (5). Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία βαθμολογείται από μηδέν (0,00) έως δέκα (10,00). Αν προταθούν διορθώσεις, η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά το πέρας των διορθώσεων που πρότεινε η Επιτροπή, βαθμολογείται με τον τελικό αξιολογικό βαθμό. Η εξέταση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας περιλαμβάνει ως απαραίτητο συστατικό στοιχείο και τη δημόσια παρουσίασή της.

Η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, μετά το πέρας των ενδεχομένων διορθώσεων που προτείνει η Επιτροπή, και πριν την καθομολόγηση του/της φοιτητή/τριας κατατίθεται στη Βιβλιοθήκη του Π.Α. σε ηλεκτρονική μορφή μέσω της διαδικτυακής Πύλης της Βιβλιοθήκης και αναρτάται στον ιστότοπο της οικείας Σχολής. Ένα ηλεκτρονικό αντίτυπο κατατίθεται στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης της Διπλωματικής Εργασίας υπάρχει η δυνατότητα επανυποβολής της, μετά από δύο μήνες, αφού βελτιώσει την εργασία ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής.

Σε περίπτωση αρνητικής κρίσης μετά τη 2η υποβολή, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια αποκλείεται από τη χορήγηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Άρθρο 12. Πρακτική Άσκηση

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και οι μεταπτυχιακές φοιτήτριες πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών τους και την κείμενη νομοθεσία. Η Πρακτική Άσκηση (ΠΑ) έχει ως στόχο τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Η ΠΑ υλοποιείται στο Γ' εξάμηνο σπουδών, με επιστημονική καθοδήγηση και εποπτεία. Πραγματοποιείται σε φορείς και δομές δημοσίου χαρακτήρα, όπου θεραπεύεται η ειδική αγωγή και εκπαίδευση, όπως σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, σχολικές μονάδες γενικής αγωγής όπου φοιτούν μαθητές/τριες με αναπηρίες ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και δομές/μονάδες και φορείς στον τομέα της υγείας, της πρόνοιας, της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Ενδεικτικά, οι δομές/μονάδες μπορεί να είναι:

- Ειδικά Νηπιαγωγεία και Ειδικά Δημοτικά
- Γυμνάσια Ειδικής Αγωγής
- Γυμνάσια Ειδικής Αγωγής με Λυκειακές Τάξεις
- Επαγγελματικά Γυμνάσια Ειδικής Αγωγής
- Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. (Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης)
- Λύκεια Ειδικής Αγωγής
- Τ.Ε.Ε. Ειδικής Αγωγής (Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια)
- Τμήματα Ένταξης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Τμήματα Ένταξης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
- Δομές παράλληλης στήριξης/συνεκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης)
- Διαγνωστικοί φορείς, όπως ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης,

Συμβουλευτικής και Υποστήριξης) και Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα

- Δημόσιοι φορείς και δομές στον τομέα της υγείας, της πρόνοιας, της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, στα οποία θεραπεύεται η ειδική αγωγή και εκπαίδευση (π.χ. Κέντρα παιδικής μέριμνας, Οικοτροφεία, Ιδρύματα χρόνιων παθήσεων, Κέντρα ψυχικής υγείας, Κέντρα δημιουργικής απασχόλησης ατόμων με ε.ε.α./α., κτλ).

Η ΠΑ θα είναι βεβαιωμένη από τον/την επόπτη/τρια καθηγητή και τον/την υπεύθυνο/η της μονάδας/δομής και θα συνοδεύεται από ημερολόγιο/παρουσιολόγιο. Η ΠΑ θα περιλαμβάνει παρατήρηση, σχεδιασμό μαθημάτων ή εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, συμμετοχή στη διδασκαλία/εκπαιδευτική παρέμβαση και απαραίτητως εποπτευόμενη αυτόνομη διδασκαλία ή εκπαιδευτική παρέμβαση, όπως αυτή ορίζεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Δεν θα γίνονται δεκτές: πρακτικές ασκήσεις εξ αποστάσεως, μελέτες περίπτωσης, και ιδιωτικές εκπαιδευτικές παρεμβάσεις. Η προϋπηρεσία δεν θεωρείται πρακτική άσκηση. Επίσης, ο/η Διευθυντής/ντρια του Π.Μ.Σ. εγκρίνει την υποβολή υποψηφιότητας συμμετοχής φοιτητή/τριας σε προγράμματα Erasmus+ στα οποία τυχόν συμμετέχει το ίδρυμα

Άρθρο 13. Τελικός Βαθμός

Ο βαθμός του Δ.Μ.Σ. καθορίζεται από τους βαθμούς των μαθημάτων του Προγράμματος και τον βαθμό της μεταπτυχιακής εργασίας, ανάλογα με τις πιστωτικές μονάδες τους ως εξής:

- Υποχρεωτικά μαθήματα α και β εξαμήνου με συντελεστή βαρύτητας 1
- Υποχρεωτικό μάθημα γ εξαμήνου με συντελεστή βαρύτητας 1.5
- Μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία με συντελεστή βαρύτητας 4.

Ο αλγόριθμος βάσει του οποίου υπολογίζεται ο τελικός βαθμός του Δ.Μ.Σ. είναι ο εξής:

$$T.B = \frac{(BY1 + BY2 + BY3 + BY4) * 1 + (BY5 + BY6 + BY7 + BY8) * 1 + BY9 * 1.5 + BMΔE * 4}{13,5}$$

ή εναλλακτικά κατά την περίπτωση επιλογής παρακολούθησης των μαθημάτων αντί της εκπόνησης διπλωματικής εργασίας

$$T.B = \frac{(BY1 + BY2 + BY3 + BY4) * 1 + (BY5 + BY6 + BY7 + BY8) * 1 + BY9 * 1.5 + MOBY/E * 4}{13,5}$$

Οπου:

T.B. = ο τελικός βαθμός του Δ.Μ.Ε.

BY₁₋₉ = ο βαθμός των υποχρεωτικών μαθημάτων

BMΔE = ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας

MOBY/E = ο μέσος όρος της βαθμολογίας των υποχρεωτικών/ επιλογής μαθημάτων

Άρθρο 14. Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/ουσας από τους μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες,, οι οποίοι/ες, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εσωτερικό σύστημα διασφάλισης ποιότητας του Ιδρύματος, με τη λήξη κάθε μαθήματος αξιολογούν συνολικά το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, τα προτεινόμενα συγγράμματα κ.τ.λ.. Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του/της απερχόμενου/νης Διευθυντή/ντριας, δύναται να συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου και των λοιπών δραστηριοτήτων του Π.Μ.Σ., με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, την βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ., ο οποίος

κατατίθεται στο Τμήμα. Έχει θεσπιστεί στο Ίδρυμα η ακόλουθη διαδικασία τακτικής εσωτερικής αλλά και εξωτερικής αξιολόγησης: Οι φοιτητές/τριες με τη λήξη κάθε μαθήματος αξιολογούν συνολικά το μάθημα ως προς το περιεχόμενο, τον τρόπο διδασκαλίας, τα προτεινόμενα συγγράμματα μέσω του πληροφοριακού συστήματος διασφάλισης ποιότητας της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας του Π.Α.. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διαδικασία, οι φοιτητές/τριες λαμβάνουν ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) με τη λίστα των μαθημάτων που έχουν δηλώσει στο τρέχον εξάμηνο. Κάθε μάθημα είναι ένας σύνδεσμος (link) προς το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μαθήματος. Η συλλογή και η διαχείριση των ερωτηματολογίων του φοιτητικού δυναμικού υλοποιείται σε ένα μοντέρνο, φιλικό και ασφαλές ηλεκτρονικό περιβάλλον, το οποίο διασφαλίζει την απαραίτητη ανωνυμία.

Στο πληροφοριακό σύστημα έχουν πρόσβαση ο/η Διευθυντής/τρια και όλοι οι Διδάσκοντες/ουσες των Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς μέσω αυτού έχουν διαρκή ενημέρωση για τα αποτελέσματα της διαδικασίας ηλεκτρονικής αξιολόγησης των μαθημάτων τους.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα (π.χ. διετία ή τριετία) και με ευθύνη του/της Διευθυντή/τριας του Π.Μ.Σ. συλλέγονται στοιχεία, ώστε να είναι δυνατή η σύγκριση του προγράμματος μαθημάτων και του περιεχομένου τους μεταξύ του οικείου Π.Μ.Σ. και άλλων αντίστοιχων Π.Μ.Σ., που προσφέρονται από Ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού γνωστά για την πρωτοπορία τους.

Επίσης το Π.Μ.Σ. αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/ πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ. του Τμήματος Επιστήμης Τροφίμων και Διατροφής, ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση (παρ. 1. άρθρο 87, Ν. 4957/2022).

Άρθρο 15. Πόροι και Οικονομική Διαχείριση

15.1 Πόροι (παρ. 1. άρθρο 84. Ν. 4957/2022)

Οι πόροι του Π.Μ.Σ. δύνανται να προέρχονται από: α) τέλη φοίτησης, β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, γ) κληροδοτήματα, δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα, ε) ιδίους πόρους του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και στ) τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

15.2. Οικονομική διαχείριση (παρ. 3 και 4 άρθρο 84, Ν. 4957/2022)

Η διαχείριση των πόρων του Π.Μ.Σ. γίνεται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. και κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/ προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι. Στα έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης, β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των

Λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 16. Τέλη φοίτησης – Υποτροφίες και βραβεία

16.1. Τέλη φοίτησης (άρθρο 86 του Ν. 4957/2022 και υπ' αριθ. 108990/Ζ1/08.09.2022 Υ.Α)

Οι μεταπτυχιακοί/κές φοιτητές/τριες υποχρεούνται στην καταβολή τελών φοίτησης.

Το ύψος των προβλεπόμενων τελών φοίτησης για το σύνολο του προγράμματος καθορίζεται στο ποσό των 3.200 ευρώ.

Παρέχεται η δυνατότητα τμηματικής καταβολής τους σε τρεις (3) δόσεις ως εξής: 1η δόση ύψους 1.000 € εντός μίας εβδομάδας μετά την τελική ανακοίνωση των εισακτέων, 2η δόση ύψους 1.100 € με την έναρξη του α' εξαμήνου και 3η δόση ύψους 1.100 € με την έναρξη του β' εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από τη Γραμματεία. Σε περιπτώσεις μη εγγραφής, οριστικής αποχώρησης ή διαγραφής, τα καταβληθέντα τέλη φοίτησης δεν επιστρέφονται.

Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται στον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) ο οποίος είναι αρμόδιος για τη διαχείρισή τους.

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες οφείλουν να εξοφλούν εγκαίρως όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Σε περίπτωση μη τήρησης των οικονομικών υποχρεώσεων είναι δυνατή η προσωρινή αναστολή φοίτησης ή η διαγραφή του φοιτητή ή της φοιτήτριας από το Πρόγραμμα, μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Εγγεγραμμένοι φοιτητές/φοιτήτριες του Π.Μ.Σ. δύνανται να φοιτούν δωρεάν εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια του άρθρου 86 του Ν. 4957/2022. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών ή κοινωνικών κριτηρίων είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ' ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του επτάμιση με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον η αξιολόγηση στον βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής.

Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος. Αν, κατά τον αριθμητικό υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης προκύπτει δεκαδικός αριθμός, γίνεται στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα. Αν ο αριθμός των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το ποσοστό της παρούσας, οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού.

Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση ανά Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το παρόν πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 της υπ' αριθ. 108990/Ζ1/08.09.2022 Υ.Α.:

- Η χρήση του δικαιώματος απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της ημεδαπής
- Δεν δικαιούνται απαλλαγής όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή

Οι πολίτες τρίτων χωρών δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης για την απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης σε Π.Μ.Σ

16.2. Υποτροφίες και βραβεία

Το Π.Μ.Σ. δύναται να χορηγεί υποτροφίες αποφοίτησης και αριστείας ύψους 1.000 και 2.000 ευρώ ετησίως, με την προϋπόθεση ότι έχουν εξευρεθεί πόροι οικονομικής στήριξής του.

Η υποτροφία αποφοίτησης, ύψους 1.000 ευρώ, απονέμεται στον/στη μεταπτυχιακό/ή

φοιτητή/τρια με την καλύτερη επίδοση βάσει του γενικού βαθμού πτυχίου του Δ.Μ.Ε. του αντίστοιχου έτους φοίτησης, με την προϋπόθεση ότι αποφοίτησε στον προβλεπόμενο χρόνο των τεσσάρων εξαμήνων φοίτησης.

Η υποτροφία αριστείας ύψους 2.000 ευρώ απονέμεται σε έναν/μία ή περισσότερους/ες μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες ανά έτος με ακαδημαϊκά κριτήρια, σύμφωνα με τον Κανονισμό Χορήγησης Υποτροφιών Αριστείας του Π.Μ.Σ..

Υποτροφία από το Π.Μ.Σ. δεν μπορούν να λάβουν μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες που τους έχει χορηγηθεί υποτροφία από το Ι.Κ.Υ. ή κάποια άλλη πηγή. Οι φοιτητές/τριες οι οποίοι λαμβάνουν υποτροφία από κάποια πηγή για την υποστήριξη των σπουδών τους στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωμένοι να το δηλώσουν στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ..

Αν κάποιος/α μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια απαλλάσσεται εν όλω από την καταβολή διδάκτρων ή εν μέρει ή με σχετικές αποφάσεις του Τμήματος ή της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου, δεν είναι δυνατόν να είναι υποψήφιος/α για τη χορήγηση υποτροφίας. Στην περίπτωση αυτή η υποτροφία αποφοίτησης χορηγείται στον/ στην αμέσως επόμενο/η φοιτητή/τρια σύμφωνα με την αξιολογική σειρά επίδοσης.

Άρθρο 17. Ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ.

Το Π.Μ.Σ. έχει την ιστοσελίδα του στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Η επίσημη ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. ενημερώνεται διαρκώς και παρέχει όλες τις πληροφορίες του Προγράμματος. Αποτελεί τον επίσημο χώρο ενημέρωσης των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών. Στην ιστοσελίδα αναρτάται και το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο του Π.Μ.Σ..

Άρθρο 18. Καθομολόγηση και Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

18.1 Καθομολόγηση

Το κείμενο της ορκωμοσίας/καθομολόγησης καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

18.2 Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο πλαίσιο του Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή» απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Master in Education, 120 ECTS) στα «Μοντέλα Παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή».

Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο.

Ο τύπος του καθορίστηκε σύμφωνα με την απόφαση της υπ' αριθμ. 27/07.02.2023 Συνεδρίασης της Συγκλήτου (ΦΕΚ 1001/Β/23.02.2023). Υπογράφεται από τον/την Πρύτανη/Πρυτάνισσα, τον/την Πρόεδρο του Τμήματος και τον/την Γραμματέα του Τμήματος ή τους/τις νόμιμους/ες αναπληρωτές/τριες τους.

Στον απόφοιτο ή στην απόφοιτη του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών μπορεί να χορηγείται, πριν από την απονομή, Βεβαίωση ότι έχει περατώσει επιτυχώς την παρακολούθηση του Προγράμματος.

Στους/στις διπλωματούχους χορηγείται αντίγραφο διπλώματος συνοδευόμενο από το παράρτημα διπλώματος και το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας. Το πρωτότυπο πτυχίο/δίπλωμα φυλάσσεται στον φάκελο του/της αποφοίτου/ης.

Το Δ.Μ.Σ. και το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας δύνανται να εκδίδονται και στην αγγλική γλώσσα.

Ο/Η διπλωματούχος δικαιούται να λάβει το Δ.Μ.Σ. σε Περγαμηνή, εφόσον καταβάλει το οριζόμενο από τα αρμόδια όργανα παράβολο.

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες προκειμένου να λάβουν είτε το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών είτε βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών, οφείλουν να έχουν ανταποκριθεί με επιτυχία σε όλες τις ακαδημαϊκές υποχρεώσεις του Προγράμματος, και να έχουν εξοφλήσει όλες τις οικονομικές τους υποχρεώσεις, καθώς και τυχόν υποχρεώσεις τους προς τη Φοιτητική Μέριμνα και τη Βιβλιοθήκη του Ιδρύματος.

18.3 Παράρτημα Διπλώματος

Σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 15 του ν. 3374/2005 και την υπουργική απόφαση Φ5/89656/Β3/13.8.2007 (ΦΕΚ 1466/13.8.2007 τ.Β') τα Π.Μ.Σ. οφείλουν να οργανώνονται με βάση το σύστημα μεταφοράς και συσώρευσης πιστωτικών μονάδων.

Ως εκ τούτου, στα Διπλώματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που χορηγούνται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, επισυνάπτεται υποχρεωτικά το προβλεπόμενο Παράρτημα Διπλώματος το οποίο αποτελεί επεξηγηματικό έγγραφο που παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών, οι οποίες ολοκληρώθηκαν με επιτυχία και δεν υποκαθιστά τον επίσημο τίτλο σπουδών ή την αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων που χορηγούν τα Ιδρύματα. Το εν λόγω έγγραφο εκδίδεται αυτομάτως και χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

18.4 Απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η καθομολόγηση και απονομή των Διπλωμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνεται δια ζώσης σε ειδική τελετή ενώπιων του/της Πρύτανη/Πρυτάνισσας, του/της Κοσμήτορα/Κοσμητόρισσας, και του/της Προέδρου του Τμήματος, ή εκπροσώπων αυτών. Τα ονόματα των διπλωματούχων εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος, που διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης προκειμένου να απονεμηθεί το Δ.Μ.Σ. (παρ. 2 άρθρο 82 Ν. 4957/2022).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις αδυναμίας φυσικής παρουσίας για σοβαρούς λόγους (π.χ. για λόγους υγείας, προσωπικούς λόγους, κ.τ.λ.), με αίτηση του/της ενδιαφερομένου/ης αποφοίτου/ης που κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος έως και μία μέρα πριν την τελετή, δύναται ο/η απόφοιτος να συμμετέχει σε τελετή ορκωμοσίας/καθομολόγησης εξ αποστάσεως που πραγματοποιείται την ημέρα της δια ζώσης τελετής ή σε επόμενημέρα κατόπιν απόφασης του/της Κοσμήτορα/ Κοσμητόρισσας, σε συνεννόηση με τον/την Πρόεδρο του Τμήματος (απόφαση της υπ' αριθμ. 27/07.02.2023 Συνεδρίασης της Συγκλήτου - ΦΕΚ 1001/Β/23.02.2023).

Άρθρο 19. Ανάκληση Τίτλου

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών που χορηγήθηκε είναι δυνατόν να ανακληθεί ή ακυρωθεί αν αποδειχθεί ότι δεν συνέτρεχαν την εποχή της απόκτησής του οι εκ του νομικού και θεσμικού πλαισίου προϋποθέσεις κτήσης του. Η ανάκληση ή ακύρωση γίνεται μετά από απόφαση της οικείας Συνέλευσης η οποία κοινοποιείται στον/στην Πρύτανη/νισσα του Ιδρύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ: ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ & ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 20. Άλλες Ρυθμίσεις

20.1. Υλικοτεχνική Υποδομή

Για την κάλυψη των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Π.Μ.Σ., οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες έχουν πρόσβαση στην υλικοτεχνική υποδομή του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και συνολικά του Πανεπιστημίου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τους Κανονισμούς του Ιδρύματος (Βιβλιοθήκη, εργαστήρια κ.λπ.).

Το Π.Μ.Σ. χρησιμοποιεί, επιπλέον, τις υποδομές του Εργαστηρίου «Ψυχολογίας, Παιδαγωγικών Ερευνών και Μέσων στην Εκπαίδευσης» (ΦΕΚ 324/15.2.2016), το οποίο βρίσκονται στο κτίριο «Κλεόβουλος» της Πανεπιστημιακής Μονάδας.

20.2. Διοικητική Υποστήριξη του Προγράμματος

Η γραμματειακή κάλυψη του Π.Μ.Σ., όπως και οποιαδήποτε τεχνολογική και οικονομική υποστήριξη, καλύπτεται είτε από το υπάρχον Προσωπικό του Τμήματος, είτε με τη διαδικασία προσλήψεων που βαρύνει τον προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ.

Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. έχει ως καθήκον τη γραμματειακή υποστήριξη του Προγράμματος, την προετοιμασία της διαδικασίας εισδοχής υποψηφίων, την τήρηση των οικονομικών στοιχείων του Προγράμματος, τη γραμματειακή υποστήριξη της Σ.Ε., την καταχώριση βαθμολογιών κ.λπ..

20.3 Βραβεία Αριστείας

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου έχει θεσπίσει Βραβεία Αριστείας για μεταπτυχιακούς φοιτητές και μεταπτυχιακές φοιτήτριες, τα οποία προκηρύσσει περιοδικά και καλύπτουν το σύνολο των επιστημονικών πεδίων που θεραπεύει το Ίδρυμα. Σκοπός είναι η ενθάρρυνση ερευνητικών προσπάθειών και σε μεταπτυχιακό επίπεδο οι οποίες οδηγούν είτε σε ανακοινώσεις σε αναγνωρισμένα διεθνή συνέδρια, είτε σε δημοσιεύσεις σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και οι οποίες συμβάλλουν καταλυτικά στην ανάδειξη του ερευνητικού χαρακτήρα του Ίδρυματος.

20.4 Δικαιώματα και υποχρεώσεις

Οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/φοιτήτριες έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όπως ορίζονται στον Κανονισμό προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών του Ίδρυματος (παρ. 4 άρθρο 79, Ν. 4957/2022)

20.5. Θέματα Δεοντολογίας

Οι συμμετέχοντες/ουσες σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών οφείλουν να γνωρίζουν, να τηρούν και να εφαρμόζουν τον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Πανεπιστημίου Αιγαίου καθώς και κάθε άλλο κανόνα δεοντολογίας.

Τα κείμενα των διπλωματικών εργασιών πρέπει να είναι πρωτότυπα. Οι προσφυγές σε έργα άλλων συγγραφέων πρέπει να τυγχάνουν ανάλογης παραπομπής και να ακολουθούνται οι καθιερωμένοι κανόνες αξιοποίησης εξωτερικών πηγών στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών. Σημειώνεται ότι η οποιαδήποτε αντιγραφή έργου άλλου/ης συγγραφέα ή δημιουργού θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα, αντίκειται στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας και υπόκειται στις προβλεπόμενες ρυθμίσεις περί εννόμου προστασίας.

Άρθρο 21. Ειδικές Διατάξεις

Οποιοδήποτε θέμα προκύψει στο μέλλον που δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία ή τον παρόντα Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, θα αντιμετωπιστεί με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων και όπου απαιτείται με τροποποίηση του Κανονισμού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1. Δίπλωμα Π.Μ.Σ.

Παράρτημα 2. Καθομολόγηση διπλωματούχου Π.Μ.Σ. (Απόφαση της υπ' αριθμ. 21/19.1.2017 Συνεδρίασης της Συγκλήτου)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ : ....

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤ.: .....

Ο/Η...(ονοματεπώνυμο)
του ..(πατρώνυμο) και της ...(μητρώνυμο)
από τ... (πόλη γέννησης)

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΕ ΕΠΙΤΥΧΩΣ ΤΟΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΞΑΜΗΝΩΝ ΚΥΚΛΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΙ ΑΝΑΚΗΡΥΧΘΗΚΕ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ»

ΤΗΝ .....(ημερομηνία ανακήρυξης)

ΜΕ ΒΑΘΜΟ .....
(Χαρακτηρισμός)

Ρόδος, (ημερομηνία ορκωμοσίας)

Ο/Η ΠΡΥΤΑΝΗΣ/ΙΣ

Ο/Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο/Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ/Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

.....

(υπογραφή/ονοματεπώνυμο)

.....

(υπογραφή/ονοματεπώνυμο)

.....

(υπογραφή/ονοματεπώνυμο)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΚΑΘΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κάτοχος από σήμερα του Διπλώματος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο **ΜΟΝΤΕΛΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ** του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο όνομα της τιμής και της συνείδησής μου κατομολογώ, ενώπιον του/της Πρύτανη/εως του Πανεπιστημίου, του/της Προέδρου του Τμήματος, του/της Διευθυντή/τριας του ΠΜΣ, της ακαδημαϊκής κοινότητας του Αιγαίου και της κοινωνίας, ότι θα θεραπεύω την επιστήμη, θα επιδιώκω την προαγωγή και την αριότητα της επιστημονικής γνώσης με ευρύνοια και κριτικό πνεύμα, με αίσθημα ευθύνης και ελεύθερο φρόνημα, σύμφωνα με τις αρχές και τις γνώσεις που διδάχθηκα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Κατά τη σταδιοδρομία μου, θα ασκώ τα δικαιώματα και θα εκπληρώνω τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η ιδιότητα του/της διπλωματούχου του Πανεπιστημίου Αιγαίου με ευσυνειδησία, ήθος, αξιοπρέπεια, όπως επιτάσσουν η επιστημονική δεοντολογία και η ακαδημαϊκή ελευθερία.

Θα συνυπηρετώ την προσωπική μου πρόοδο και την κοινωνική ευημερία.

Θα αποφεύγω κάθε άδικη και άνομη πράξη, θα προασπίζω τη δημοκρατία, την ελευθερία, την ισότητα και τη δικαιοσύνη.

Θα υπερασπίζομαι πάντοτε τα δικαιώματα των συνανθρώπων μου και θα ενεργώ με γνώμονα το σεβασμό της φύσης.

Θα προσβλέπω ως ενεργός/ή και δημιουργικός/ή πολίτης και επιστήμονας σε μια κοινωνία δίχως έμφυλες, φυλετικές, θρησκευτικές, κοινωνικές, πολιτισμικές και πολιτικές διακρίσεις και διαχωρισμούς.